

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-47-21

Druk nr 1222
Warszawa, 26 maja 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 165 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Oddanie pisma procesowego w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.”;

2) w art. 394^{1a} w § 1 po pkt 8 dodaje się pkt 8¹ w brzmieniu:

„8¹) zmiana nakazu zapłaty;”;

3) w art. 480²:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. W nakazie zapłaty sąd nakazuje pozwanemu, aby w terminie określonym w nakazie zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo wniósł środek zaskarżenia.

§ 2. Termin, o którym mowa w § 1, wynosi:

- 1) dwa tygodnie od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce w kraju;
- 2) miesiąc od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce poza granicami kraju na terytorium Unii Europejskiej;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe, ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

- 3) miesiąc od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce na terytorium Unii Europejskiej;
 - 4) trzy miesiące od dnia doręczenia nakazu, w przypadku gdy doręczenie nakazu ma mieć miejsce poza terytorium Unii Europejskiej.”,
- b) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:
- „§ 2¹. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że doręczenie nakazu zapłaty ma nastąpić w miejscu, które uzasadnia oznaczenie innego terminu, o którym mowa w § 2, niż oznaczony w nakazie, sąd z urzędu wydaje postanowienie, którym zmienia nakaz w stosownym zakresie.
- § 2². O zmianie nakazu zapłaty na podstawie § 2¹ umieszcza się wzmiankę na oryginale nakazu, a na żądanie stron także na wydanych im wypisach. Dalsze odpisy i wypisy powinny być zredagowane w brzmieniu uwzględniającym postanowienie o zmianie nakazu.”;
- 4) w art. 485:
- a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksła lub czeku należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W przypadku przejścia na powoda praw z weksła lub czeku, do wydania nakazu niezbędne jest również przedstawienie dokumentów uzasadniających roszczenie, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła lub czeku. Jeżeli dłużnikiem jest konsument, niezbędne jest przedstawienie wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami. W przypadku nieprzedstawienia wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, w treści pozwu skierowanego przeciwko osobie fizycznej zamieszcza się oświadczenie o tym, czy roszczenie dochodzone pozwem powstało w związku z umową zawartą z konsumentem.”,
 - b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli nie dołączono oryginału weksła lub czeku lub w treści pozwu nie zamieszczono oświadczenia, o którym mowa w § 2 zdaniu czwartym,

przewodniczący wzywa powoda do ich złożenia pod rygorem zwrotu pozwu na podstawie art. 130.”,

c) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Sąd może skazać na grzywnę powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności złożył niezgodne z prawdą oświadczenie, o którym mowa w § 2 zdaniu czwartym, że roszczenie dochodzone pozwem nie powstało w związku z umową zawartą z konsumentem.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 160) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Weksel można przenieść przez indos, chociażby nie był wystawiony wyraźnie na zlecenie.”;

2) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. Weksel wręczony przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320) w celu spełnienia lub zabezpieczenia wierzytelności, która wynika z umowy zawartej z konsumentem w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, powinien zawierać zastrzeżenie „nie na zlecenie” lub inne równoznaczne.

W razie przyjęcia przez przedsiębiorcę weksla, o którym mowa powyżej, niezawierającego zastrzeżenia „nie na zlecenie” i przeniesienia takiego weksla na inną osobę przedsiębiorca jest zobowiązany do naprawienia poniesionej przez wystawcę weksla szkody przez zapłatę weksla. Taka odpowiedzialność przedsiębiorcy względem wystawcy weksla istnieje także, gdy weksel znalazł się w posiadaniu innej osoby wbrew woli przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca jest zobowiązany niezwłocznie po spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy zawartej z konsumentem zwrócić weksel jego wystawcy.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281 i 720) w art. 138c:

1) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Kto przyjmuje od konsumenta czek niezawierający klauzuli „nie na zlecenie” w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki, podlega karze grzywny.”;

2) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Kto przyjmuje od konsumenta weksel niezawierający zastrzeżenia „nie na zlecenie” w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy zawartej z konsumentem, podlega karze grzywny.”;

3) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli przedsiębiorcą jest podmiot niebędący osobą fizyczną, odpowiedzialność przewidzianą w przepisach § 1–3a ponosi osoba kierująca przedsiębiorstwem lub osoba upoważniona do zawierania umów z konsumentami.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania (Dz. U. z 2005 r. poz. 67, z 2006 r. poz. 824 oraz z 2011 r. poz. 735) w art. 16 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Zwolnienie od wydatków obejmuje w szczególności ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy, których złożenia wymaga sąd lub inny właściwy organ albo które składa wnioskodawca, a także kosztów podróży i niezbędnych wydatków świadków wezwanych do sądu na żądanie wnioskodawcy, jeżeli nie mogą być przesłuchani w inny sposób, a ponadto zwrot poniesionych przez wnioskodawcę kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o przyznanie prawa pomocy.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 755, 807, 956 i 2186) w art. 19 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Trzy czwarte części opłaty pobiera się od pozwanego w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, jednakże w przypadku gdy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym został wydany przeciwko konsumentowi, od pozwanego konsumenta pobiera się opłatę nie większą niż 750 zł.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 oraz z 2020 r. poz. 2320) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. Czek konsumenta wręczony kredytodawcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie” lub inną równoznaczną.

2. W razie przyjęcia przez kredytodawcę czeku niezawierającego klauzuli „nie na zlecenie” i przeniesienia takiego czeku na inną osobę, kredytodawca jest zobowiązany do naprawienia poniesionej przez konsumenta szkody przez zapłatę czeku.

3. Przepis ust. 2 stosuje się również, gdy czek znalazł się w posiadaniu innej osoby wbrew woli kredytodawcy.”.

Art. 7. 1. Przepis art. 165 § 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do pism procesowych oddanych w placówce po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie został wydany nakaz zapłaty, stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 oraz art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Przepis art. 16 ust. 1 zdanie drugie ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Do weksli wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Cel regulacji

Celem niniejszego projektu jest implementacja wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako: „TSUE” lub „Trybunał”) w sprawach polskich, tj. C-176/17 *Profi Credit Polska* (Dz.U.U.E.C.408 od 12.11.2018, str.20), C-545/17 *Pawlak* (Dz. Urz. UE C 187 z 03.06.2019, str. 19) w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 *Profi Credit Polska* (Dz. Urz. UE C 10 z 13.01.2020, str. 14) oraz w sprawie niemieckiej, tj. C-670/15 *Šalplachta* (Dz.U.U.E.C.309 od 18.09.2017, str.6).

Wobec rozstrzygnięć TSUE w sprawach C-176/17 *Profi Credit Polska* oraz w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 *Profi Credit Polska* zaszła konieczność znowelizowania przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11), dalej „k.p.c.”, dotyczących postępowania nakazowego z weksla w sporach przeciwko konsumentom. Najistotniejszą konsekwencją ww. orzeczeń Trybunału jest konieczność stworzenia dla sądu (przy czym pod pojęciem sądu należy w tym przypadku rozumieć również referendarza sądowego) możliwości dokonania kontroli treści umowy, wraz z deklaracją wekslową, oraz jej załączników, dla zabezpieczenia wynikających z niej roszczeń konsument wystawił weksel, na etapie wydawania nakazu zapłaty, w kierunku wykluczenia, że zawiera ona nieuczciwe warunki umowne (niedozwolone postanowienia umowne). Wyrok TSUE w sprawie C-176/17 *Profi Credit Polska* skutkuje również potrzebą złagodzenia wymogów formalno-fiskalnych dla wnoszonych przez konsumentów w takich sporach zarzutów od nakazów zapłaty wydanych w postępowaniu nakazowym na podstawie załączonego weksla.

Konsekwencją wprowadzonych zmian do prawa procesowego jest rozszerzenie w dalszych przepisach projektu ochrony konsumenta na gruncie prawa materialnego.

Realizując ten cel, wynikający z konieczności pełnej implementacji wyroku TSUE w sprawie C-176/17 *Profi Credit Polska*, projekt wyłączył przenoszalność ze skutkiem indosu praw z weksla wystawionego przez konsumenta na osobę trzecią. Dotychczasowe ograniczenie indosu, istniejące wprawdzie w art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 oraz z 2020 r. poz. 2320; dalej: „ustawa o kredycie konsumenckim”), nie zapewniało bowiem pełnej ochrony, która w świetle wykładni TSUE powinna dotyczyć każdej umowy zawieranej przez konsumenta (a nie tylko umowy kredytu konsumenckiego).

W wyroku w sprawie C-545/17 *Pawlak* TSUE zakwestionował, jako sprzeczny z

prawem unijnym, przepis krajowy (ściśle art. 165 § 2 k.p.c.), który uznaje za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do danego sądu jedynie złożenie takiego pisma w placówce pocztowej jednego operatora wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej i to bez obiektywnego uzasadnienia opartego na względach porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Wobec powyższego zachodzi konieczność dostosowania art. 165 § 2 k.p.c. do ww. rozstrzygnięcia TSUE.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie C-670/15 *Šalplachta* spowodował potrzebę doprecyzowania istnienia po stronie wnioskodawcy uprawnienia do ubiegania się o zwrot kosztów tłumaczenia koniecznych dokumentów uzasadniających wnioski o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania (Dz. U. z 2005 r. poz. 67, z 2006 r. poz. 824 oraz z 2011 r. poz. 735; dalej: „ustawa o prawie pomocy”).

II. Projektowane zmiany

Art. 1 pkt 1 projektu (proj. art. 165 § 2 k.p.c.)

Zmiana brzmienia art. 165 § 2 k.p.c. podyktowana jest przekonaniem o braku uzasadnienia dla utrzymywania wynikającego z tego przepisu monopolu operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 i 2320) na świadczenie usług pocztowych związanych z nadawaniem przez strony czy uczestników postępowania pism procesowych do sądu, kiedy to nadanie wiąże się z zachowaniem terminu do dokonania określonej czynności procesowej.

Niezgodność między obowiązującą treścią art. 165 § 2 k.p.c. a art. 7 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 8 dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z dnia 20 lutego 2008 r. (Dz. Urz. UE L 52 z 27.02.2008, str. 3) została dostrzeżona przez TSUE. Wyrokiem z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie prejudycjalnej Mariusz Pawlak przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (C-545/17) stwierdzono, że wskazane przepisy prawa europejskiego należy interpretować w ten sposób, że

„sprzeciwiają się one przepisowi prawa krajowego, który uznaje za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do danego sądu jedynie złożenie takiego pisma w placówce pocztowej jednego operatora wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej, i to bez obiektywnego uzasadnienia opartego na względach porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego”.

Dostosowanie treści art. 165 § 2 k.p.c. do wykładni przyjętej przez Trybunał Sprawiedliwości polega na dopuszczeniu faktycznej możliwości dokonywania przez strony oraz uczestników postępowania skutecznego (gwarantującego zachowanie terminu do dokonania czynności procesowej) nadawania pism procesowych do sądu w polskich placówkach pocztowych wszystkich operatorów pocztowych w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe.

W konsekwencji wymogi co do sposobu wnoszenia pism przez strony na terenie Polski są analogiczne do tych, które dotyczą wysyłania pism przez sąd (por. art. 131 § 1 k.p.c.).

W celu pełnego dostosowania przepisu do prawa europejskiego nieuzasadnione stało się również utrzymanie zastrzeżenia możliwości nadawania pism w placówkach pocztowych operatora pocztowego świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. I w tym przypadku należy otworzyć stronom możliwość skorzystania z usług innych operatorów.

W związku z powyższym projekt wprowadza rozwiązanie analogiczne do rozwiązania zastosowanego w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534; dalej „k.p.k.”) umożliwiające nadanie pisma w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej (art. 124 k.p.k.).

Jednocześnie wprowadzona kolejna zmiana w dotychczasowej regulacji polega na tym, aby domniemanie, o którym mowa w art. 165 § 2 k.p.c. (tj. domniemanie wniesienia pisma do sądu w dniu nadania przesyłki u operatora), dotyczyło tylko przesyłek poleconych. Wprowadzenie takiego wymogu nie zaburzy obecnie funkcjonującej praktyki, która odzwierciedla stosowanie przez strony i pełnomocników formy listu poleconego. Warunek nadania pisma w takiej formie umacnia pewność obrotu i sprzyja sprawności postępowania sądowego. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 3 ust. 22 ustawy – Prawo pocztowe przesyłka polecona oznacza przesyłkę listową będącą przesyłką rejestrowaną, przemieszczaną i doręczaną w sposób zabezpieczający ją przed utratą, ubytkiem zawartości lub uszkodzeniem. Przesyłka ta może być nadawana u dowolnego operatora pocztowego. Operator, przyjmując tę przesyłkę do doręczenia, zobowiązuje się do traktowania jej z należyłą starannością.

Ograniczenie przywileju określonego w art. 165 § 2 k.p.c. do przesyłek poleconych nie było przedmiotem pkt 73 implementowanego wyroku, zgodnie z którym skorzystanie przez państwo członkowskie z odstępstwa wskazanego w art. 8 dyrektywy wymaga uzasadnienia występowania interesu publicznego. W pkt 72 TSUE jednoznacznie wskazuje, że: *Cel art. 8 zmienionej dyrektywy został wskazany w motywie 20 dyrektywy 97/67, zgodnie z którym '[z] powodów związanych z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym, w uzasadnionym interesie państw członkowskich może leżeć przyznanie wyznaczonemu przez nie podmiotowi lub wyznaczonym podmiotom prawa do umieszczania [...] nadawczych skrzynek pocztowych; z tych samych powodów, mają one prawo do wyznaczenia podmiotu lub podmiotów odpowiedzialnych za emitowanie znaczków pocztowych [...] oraz odpowiedzialnych za świadczenie usługi przesyłki poleconej stosowanej w procedurach sądowych lub administracyjnych zgodnie ze swoim ustawodawstwem krajowym'*. Projektowane rozwiązanie nie jest zatem sprzeczne z prawem europejskim. Zapewnienie wyższego standardu pewności i bezpieczeństwa obrotu korespondencji wysyłanej do sądu, co przekłada się na sprawność postępowania sądowego, wydaje się wskazane.

Art. 1 pkt 2, 3 i 4 projektu (proj. art. 394^{1a} § 1 pkt 8¹, art. 480² § 1, 2, 2¹ i 2² oraz art. 485 § 2, 4 i 5 k.p.c.) oraz art. 5 projektu (proj. art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) (Dz. U. z 2020 r. poz. 755, 807, 956 i 2186; dalej: „u.k.s.c.”)

Zmianami przewidzianymi w art. 394^{1a} § 1 pkt 8¹, art. 480² § 1, 2, 2¹ i 2² i art. 485 § 2, 4 i 5 k.p.c. oraz art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. u.k.s.c. dokonywana jest implementacja wyroków TSUE w sprawach C-176/17 *Profi Credit Polska* oraz w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 *Profi Credit Polska*. W orzeczeniu w sprawie C-176/17 *Profi Credit Polska* TSUE zakwestionował, w związku z treścią art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, przepisy krajowe, takie jak polskie przepisy regulujące postępowanie nakazowe na podstawie weksła własnego w sprawach przeciwko konsumentom. Z obu ww. wyroków TSUE wynika, że sąd rozpoznający sprawę powinien każdorazowo dokonać oceny umowy, na podstawie której roszczenie kierowane przeciwko konsumentowi zabezpieczone zostało wekslem, pod względem występowania w takiej umowie klauzul niedozwolonych, a kontrola taka nie jest przewidywana na żadnym innym etapie postępowania zmierzającym do

wykonania orzeczenia. Tym bardziej, gdy jak w stwierdzono w sprawie C-176/17, wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty obwarowane jest restrykcyjnymi wymogami formalnymi i fiskalnymi.

Głównym punktem nowelizacji k.p.c. w związku z ww. wyrokami TSUE jest nałożenie w art. 485 § 2 zdanie trzecie k.p.c. na stronę powodową obowiązku dołączenia do pozwu umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, jeżeli dłużnikiem jest konsument. Z uwagi na okoliczność, że niedozwolone klauzule mogą znajdować się nie tylko w samej umowie, ale również w deklaracji wekslowej i załącznikach, projekt przewiduje obowiązek dołączenia również tych dokumentów.

Wyjaśnienia wymaga, że intencją projektodawcy było udzielenie ochrony konsumentowi, pod którym to pojęciem rozumiany jest w orzecznictwie TSUE (por. postanowienie Trybunału z dnia 14 września 2016 r., C-534/15, Dumitraș, EU:C:2016:700) zarówno główny dłużnik, tj. strona umowy zawartej z przedsiębiorcą, jak i poręczyciel, o ile oczywiście ten drugi spełnia również funkcjonalne przesłanki uprawniające go do takiej kwalifikacji i ochrony (nie działał w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą).

Projektowany przepis art. 485 § 2 k.p.c. posługując się pojęciem „dłużnik”, a nie „pozwany”, ma zatem zastosowanie w sprawie, gdy pozwanym jest strona umowy, jak i poręczyciel wekslowy. Słowo „dłużnik” nie jest w tym przypadku tożsame z „pozwany”, a dotyczy przedmiotu sprawy, tj. określonej umowy i sytuacji, w której „dłużnikiem” (niekoniecznie pozwanym) jest konsument.

Obowiązek nałożony w art. 485 § 2 zdanie trzecie k.p.c. na stronę powodową umożliwi sądowi badanie zawartej z konsumentem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem pod kątem występowania w niej klauzul niedozwolonych. Jednocześnie niedołączenie przez powoda umowy, do której znajduje zastosowanie ww. przepis, skutkować będzie brakiem możliwości wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym oraz skierowaniem sprawy do rozpoznania w procesie z udziałem pozwanego.

W celu zapewnienia sprawniejszego i prawidłowego procedowania w związku z wprowadzonym obowiązkiem dołączenia umowy, w projektowanym art. 485 § 2 zdanie czwarte k.p.c. zakłada się, w przypadku nieprzedstawienia wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, konieczność złożenia przez stronę powodową oświadczenia o tym, czy roszczenie dochodzone pozwem przeciwko dłużnikowi, będącemu osobą fizyczną, powstało związku z umową zawartą z konsumentem. Zgodnie z brzmieniem projektowanego art. 485 § 4 k.p.c., niezamieszczenie w pozwie oświadczenia, o którym mowa w art. 485 § 2 zdanie czwarte k.p.c., stanowić będzie

brak formalny pozwu, do którego uzupełnienia zastosowanie znajdzie art. 130 k.p.c. Wobec czego, w przypadku nieuzupełnienia na wezwanie przewodniczącego przez powoda braku ww. oświadczenia, pozew podlegać będzie zwrotowi.

Złożenie oświadczenia, o którym mowa w projektowanym art. 485 § 2 zdanie czwarte k.p.c., nie zwalnia jednak sądu od czynienia każdorazowo ustaleń, czy roszczenie dochodzone pozwem skierowane zostało przeciwko konsumentowi.

Już w obecnym stanie prawnym, w związku z treścią art. 117 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320), sąd zobowiązany jest niejednokrotnie do ustalenia, czy pozwana w sprawie osoba fizyczna jest konsumentem. Z drugiej strony zawarte w pozwie w postępowaniu nakazowym z weksla oświadczenie powoda w tym zakresie w wielu przypadkach może przyczynić się do przyspieszenia procedowania i usunięciu wątpliwości co do zakwalifikowania danego pozwanego jako konsumenta.

W celu zapewnienia prawdziwości i rzetelności składanych przez stronę oświadczeń, o których mowa w projektowanym art. 485 § 2 zdanie czwarte k.p.c., w art. 1 pkt 4 lit. c ustawy nowelizującej (projektowany art. 485 § 5 k.p.c.) przewidziano, że złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w projektowanym art. 485 § 2 zdaniu czwartym, że roszczenie dochodzone pozwem nie powstało związku z umową zawartą z konsumentem, będzie dawało możliwość sądowi skazania powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który w złą wiarę lub wskutek niezachowania należytej staranności złożył takie oświadczenie, na grzywnę do kwoty 3000 zł, zgodnie z art. 163 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Umożliwienie sądowi skazania na grzywnę niełojalnie postępującą stronę powodową nie tylko powinno doprowadzić do zapewnienia prawdziwości składanych oświadczeń, ale w konsekwencji również przyczynić się do prawidłowego rozpoznania sprawy i zapewnienia należytej ochrony praw pozwanych konsumentów.

Powyższa projektowana zmiana umożliwi również skazywanie na grzywny przez referendarzy sądowych, co będzie stanowiło kolejne rozszerzenie ich kompetencji na etapie postępowania nakazowego, po dopuszczeniu ich do orzekania w tych sprawach ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469, z późn. zm.).

W tym miejscu należy zauważyć, że uprawnienie do skazywania na grzywny tego samego kręgu podmiotów przez referendarzy sądowych przewiduje art. 505³² § 3 k.p.c. Z brzmienia powyższego przepisu w zw. z art. 505²⁸ § 1 k.p.c. w zw. z art. 480⁴ § 2 k.p.c. wynika, że w elektronicznym postępowaniu upominawczym referendarz sądowy może dokonywać wszystkich czynności w sprawie, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy i wydania

wyroku. Wobec tego już obecnie ustawodawca na podstawie art. 505³² § 3 k.p.c. przewidział możliwość skazywania na grzywnę przez referendarza sądowego powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności oznaczył nieprawidłowe dane w pozwie. Również w doktrynie w sposób wyraźny i wprost wskazuje się, że „(...) grzywnę przewidzianą w analizowanym przepisie (art. 505³² § 3 k.p.c. – dopisek projektodawcy) może wymierzyć także referendarz sądowy” (Robert Kulski, komentarz do art. 505³², Kodeks postępowania cywilnego. Tom III. Komentarz. Red. prof. dr hab. Andrzej Marciniak, Art. 425–729, 2020, wyd. 1, System Informacji Prawnej Legalis). Przy tym ocenne przesłanki do zastosowania sankcji grzywny wskazane w art. 505³² § 3 k.p.c. są tożsame z tymi wskazanymi w projektowanym art. 485 § 5 k.p.c.

Dodatkowo należy wskazać, że referendarze sądowi są uprawnieni do skazywania stron na grzywny na podstawie art. 111 w zw. z art. 118 u.k.s.c. Przy tym, wydając takie postanowienie, referendarz sądowy musi ocenić, czy strona we wniosku świadomie podała nieprawdziwe okoliczności.

Powyższe stanowisko podzielane jest również w doktrynie (por. Feliga Przemysław. Art. 118 w: Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Komentarz, wyd. II. Wolters Kluwer Polska, 2019; Gonera Katarzyna. Art. 118 w: Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Komentarz, wyd. IV. Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, 2011).

Należy również zauważyć, że art. 118 u.k.s.c. został uznany przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 maja 2011 r., P 38/08, OTK-A 2011/4, poz. 33, za zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. W ww. wyroku TK co prawda nie odniósł się wprost do przyznania referendarzom sądowym kompetencji do skazywania stron na grzywny na podstawie art. 111 w zw. z art. 118 u.k.s.c., to jednak jednocześnie nie zakwestionował w żaden sposób tego uprawnienia ani też nie „zasygnalizował”, aby w ww. zakresie można było mówić o niezgodności ww. przepisów z Konstytucją RP. Na uwagę w powyższym kontekście zasługuje analiza pojęcia „sprawy” przeprowadzona przez TK w ww. wyroku.

W tym miejscu należy zauważyć, że referendarze sądowi są również uprawnieni do nakładania grzywien w postępowaniu rejestrowym na podstawie art. 24 ust. 1b ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2021 poz. 112 oraz z 2020 r. poz. 2320) oraz wymierzania grzywien w postępowaniu wieczystoksięgowym na podstawie art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204). Umożliwienie wykonywania uprawnienia wynikającego z projektowanego art. 485 § 5 k.p.c. referendarzom sądowym niewątpliwie przyczyni się do przyspieszenia rozpoznawania spraw (uniknięcie przekazywania akt do referatu sędziego i z powrotem do

referendarza sądowego) oraz nie spowoduje jednocześnie zwiększenia, znacznego już, obciążenia sędziów czynnościami wpadkowymi w sprawach, w których nie są oni referentami.

Pozostałe zmiany przewidziane w projekcie ustawy (tj. art. 1 pkt 3 lit. a oraz art. 5) w zw. z wyrokiem TSUE w sprawie C-176/17 *Profi Credit Polska* łagodzą wymogi formalno-fiskalne w stosunku do konsumentów wnoszących zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Art. 1 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy zakłada, poza bardziej czytelnym sformułowaniem § 1 oraz 2 w art. 480² k.p.c., wydłużenie terminu (w sytuacji gdy doręczenie pozwanemu nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym ma nastąpić na terenie Rzeczypospolitej Polskiej) do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty do miesiąca, w tym dla pozwanego zobowiązanego z weksla, którym jest konsument. Ustawa zakłada również wprowadzenie sztywnego terminu trzech miesięcy w art. 480² § 2 pkt 4 k.p.c., w miejsce otwartego terminu określonego jako „*nie krótszy niż trzy miesiące*”, na wniesienie środka zaskarżenia od dnia doręczenia nakazu zapłaty, gdy doręczenie ma nastąpić poza terenem Unii Europejskiej. Powyższa zmiana ma uprościć stosowanie art. 480² § 2 k.p.c. i ujednoczyć stosowanie prawa w skali kraju. Jednocześnie termin trzech miesięcy na wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty w pełni gwarantuje zabezpieczenie praw pozwanych, mających adres do doręczeń poza terytorium Unii Europejskiej. Pozwany, który zamierza wnieść środek zaskarżenia, powinien bez większych trudności dochować ww. terminu.

Projekt nie ogranicza wydłużenia terminu do wniesienia zarzutów dla pozwanych, wobec których doręczenie nakazu zapłaty będzie miało miejsce na terytorium Unii Europejskiej, jedynie do zobowiązanych konsumentów, o których mowa powyżej, m.in. z uwagi na mogące się pojawić w związku z tak ograniczonym kręgiem podmiotowym praktyczne problemy przy stosowaniu przepisu. Należy zauważyć, że mimo wprowadzenia przepisów mających zagwarantować prawidłową identyfikację pozwanego w postępowaniu nakazowym z weksla jako konsumenta już na etapie wydawania nakazu nie da się całkowicie wykluczyć sytuacji, w której sąd dopiero na etapie postępowania następującym po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym poweźmie informację o tym, że pozwany jest konsumentem bądź tym konsumentem nie jest.

Powyższe natomiast wpływałoby na termin do wniesienia zarzutów albo spełnienia świadczenia (dwa tygodnie bądź miesiąc) i wymagałoby podejmowania przez sąd ewentualnych działań korygujących treść nakazu zapłaty. Wobec tego zasadne jest wydłużenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym dla

wszystkich pozwanych. Rozwiązanie takie może przyczynić się również do szybszego rozpoznawania spraw, bowiem w takim przypadku na sądzie nie będzie ciążył ww. obowiązek zmiany nakazu zapłaty oraz korygowania dotychczas podejmowanych czynności w sprawie w sytuacji, w której w toku postępowania okazałoby się, że z uwagi na status pozwanego, należało zastosować inny z terminów, o których mowa w projektowanym art. 480² § 2 k.p.c.

Wydłużenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym dla wszystkich pozwanych, w tym np. przedsiębiorców w sporach z innymi przedsiębiorcami, nie zagrazi przy tym w żaden sposób interesom powodów. Zauważyć bowiem należy, że zgodnie z art. 492 § 1 k.p.c. nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności. Wobec tego w przypadku, gdyby powód miał obawy, że pozwany w tym wydłużonym miesięcznym terminie mógłby np. próbować podejmować czynności mające w konsekwencji utrudnić egzekucję należnych powodowi kwot, będzie on mógł zabezpieczyć swoje roszczenia na podstawie samego nakazu zapłaty do momentu jego ewentualnego uprawomocnienia.

Rozwiązanie to ma również dać pozwanemu, w tym konsumentowi, czas na dokładną analizę pozwu i załączników, wśród których, zgodnie z projektowaną zmianą art. 485 § 2 k.p.c., będzie również umowa, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem. Pozwany będzie miał również możliwość zapoznania się z pouczeniami doręczanymi przez sąd wraz z odpisem nakazu zapłaty i w konsekwencji prawidłowego sporządzenia zarzutów od nakazu zapłaty.

Niewątpliwie podstawowy okres miesiąca na zaskarżenie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, zamiast dwóch tygodni, umożliwi wszystkim pozwany lepsze przygotowanie zarzutów od nakazu zapłaty pod względem formalnym i merytorycznym. Wydłużenie terminu na wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty sprawi, że pozwany będzie miał również czas na zgromadzenie środków na opłatę sądową od zarzutów do nakazu zapłaty, która zgodnie z art. 6 projektu nie przekroczy kwoty 750 zł, w sytuacji gdy pozwany będzie konsument. W przypadku braku takich środków, pozwany-konsument będzie mógł zgromadzić dokumenty uzasadniające ewentualny wniosek o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych.

Wydłużenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w zakładanym zakresie spraw nie spowoduje nadmiernego wydłużenia ich rozpoznawania i nie wpłynie istotnie na średnią długość rozpoznawania spraw przez sądy w postępowaniu cywilnym. Wręcz przeciwnie, może przyczynić się do ich szybszego rozpoznania, w przypadku gdy pozwany skorzysta z przysługującego mu prawa do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w terminie

miesiąca, z uwagi na oczekiwaną poprawę ich sporządzania pod względem formalnym, a w przypadku konsumentów zobowiązanych z weksła – także z uwagi na możliwość zajęcia stanowiska co do umowy podstawowej, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem już na początkowym etapie postępowania. Można założyć, że sąd zapozna się z większością argumentów stron już po analizie dwóch pierwszych pism procesowych w sprawie, tj. pozwu oraz zarzutów od nakazu zapłaty, co zdecydowanie ułatwi i przyspieszy procedowanie w dalszym toku sprawy.

Ponadto faktycznie już teraz sądy stosują prounijną wykładnię przepisów k.p.c., tj. interpretację zmienianych przepisów w zgodzie z wykładnią wskazaną przez TSUE, i albo kierują na rozprawę sprawy o zapłatę na podstawie weksła, gdy pozwanym jest konsument, albo wzywają powoda do przedłożenia umowy podstawowej. W konsekwencji projekt, ujednolicając przyjęte już teraz sposoby procedowania przez sądy w tego typu sprawach, tylko przyspieszy bieg postępowań w tej kategorii spraw.

Ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 i 2089 oraz z 2020 r. poz. 1086) wprowadzono art. 480² k.p.c., w którym przewidziane zostały trzy różne terminy do wnoszenia środków zaskarżenia w postępowaniach nakazowym i upominawczym, tj. dwutygodniowy, miesięczny i nie krótszy niż trzy miesiące, przy czym ostatni z tych terminów w niniejszym projekcie ulegnie zmianie przez jego sztywne określenie na trzy miesiące. W pierwotnym brzmieniu art. 480² k.p.c. termin do wniesienia środka zaskarżenia uzależniony został od miejsca, gdzie pozwany ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, a w przypadku gdy doręczenie ma nastąpić poza terytorium Unii Europejskiej, od miejsca, w którym ma zostać doręczony nakaz zapłaty pozwanemu. Powyższa niespójność polegająca na tym, że w pewnych przypadkach ustawodawca posłużył się pojęciem siedziby i zamieszkania, a w ostatnim miejscu doręczenia, została wyeliminowana przez nowe brzmienie projektowanego art. 480² § 2 k.p.c., gdzie jednolicie posłużono się pojęciem miejsca, gdzie pozwanemu ma zostać doręczony nakaz zapłaty.

Na etapie doręczania nakazu zapłaty sąd może powziąć informację, że pozwany ma inny adres do doręczeń niż wskazany w pozwie, który będzie skutkował koniecznością zmiany nakazu zapłaty w zakresie terminu do zaspokojenia roszczenia albo wniesienia środka zaskarżenia. W obecnym brzmieniu k.p.c. brak jest podstawy do zmiany nakazu zapłaty w takiej w sytuacji, taka możliwość nie została również przewidziana ww. ustawą z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Wobec

tego zaszła konieczność wprowadzenia stosownego przepisu, tj. art. 480² § 2¹ k.p.c. Projektowany art. 480² § 2¹ k.p.c. stanowi podstawę dokonania takiej zmiany i wskazuje jej formę (postanowienie). Wydanie postanowienia pozwoli, na wcześniejszym etapie niż etap zaskarżania, poinformować pozwanego, że termin na spełnienie świadczenia lub wniesienie zarzutów jest inny niż ten wynikający z treści nakazu zapłaty, który został mu wcześniej doręczony.

Wobec powyższej zmiany należało również wprost wskazać, że w przypadku gdy sąd wyda postanowienie o zmianie nakazu zapłaty, dokonuje się wzmianki o powyższym na oryginale nakazu, a kolejne wypisy i odpisy wydaje się w brzmieniu uwzględniającym zmianę (projektowany art. 480² § 2² k.p.c.).

Kolejną kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w związku z wprowadzeniem art. 480² § 2¹ k.p.c. była potrzeba przesądzenia możliwości zaskarżenia postanowienia wydanego na podstawie ww. przepisu. Wobec tego, mając na uwadze, że ww. instytucja zmiany nakazu zapłaty jest najbardziej zbliżona do instytucji sprostowania, w przedmiocie którego orzeczenia sądu są zaskarżalne na podstawie art. 394^{1a} § 1 pkt 8 k.p.c., projektodawca przewidział dodanie pkt 8¹ po pkt 8 w art. 394^{1a} § 1 k.p.c., który w przypadku postanowienia dotyczącego zmiany nakazu zapłaty dopuszcza wniesienie zażalenia do innego składu sądu pierwszej instancji.

Jak wskazano powyżej, art. 5 projektowanej ustawy zakłada wprowadzenie górnej wysokości opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty w sprawach, w których pozwanym jest konsument. Ustalając górną granicę opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty na kwotę 750 zł, projektodawca wziął pod uwagę wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku 2020 [2600 zł – § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. (Dz. U. poz. 1778)], zakładany wzrost minimalnego wynagrodzenia oraz fakt, że art. 13a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przewiduje dla konsumenta maksymalną opłatę od pozwu na kwotę 1000 zł, natomiast zgodnie z art. 19 ust. 4 u.k.s.c. od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym pobiera się od pozwanego trzy czwarte części opłaty (3/4 z 1000 zł = 750 zł).

Maksymalna różnica między opłatą sądową od pozwu spełniającego przesłanki do rozpoznania w postępowaniu nakazowym uiszczaną przez powoda-przedsiębiorcę a opłatą sądową od zarzutów od nakazu zapłaty uiszczaną przez pozwanego-konsumenta wyniesie 500 zł. Przy czym obowiązek uiszczenia przez konsumenta opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksła powstanie jedynie w sytuacji,

gdy sąd wyda nakaz zapłaty, uprzednio dokonując oceny, że załączona umowa o kredyt konsumencki wraz z załącznikami nie zawierają klauzul niedozwolonych.

Poniesienie nawet maksymalnej opłaty sądowej od zarzutów w kwocie 750 zł nie powinno stanowić dla większości konsumentów nadmiernej bariery uniemożliwiającej uczestnictwo w postępowaniu. W przypadkach gdy uiszczenie opłaty w takiej wysokości mogłoby prowadzić w sytuacji danego pozwanego do uszczerbku utrzymania koniecznego dla niego i jego rodziny lub narazić na taki uszczerbek, przysługuje mu uprawnienie do złożenia wniosku o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych, który będzie mógł przygotować w terminie miesiąca przewidzianym na wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty.

Należy zauważyć, że w wyroku w sprawie C-176/17 *Profi Credit Polska* TSUE zakwestionował polskie przepisy regulujące postępowanie nakazowe w sporach przeciwko konsumentom, wskazując na kumulatywne występowanie wymogów formalnych i fiskalnych stawianych pozwanym przy wnoszeniu zarzutów od nakazu zapłaty, przy jednoczesnym braku obowiązku badania przez sąd, czy w umowie, z której roszczenia zostały zabezpieczone wekslem, występują klauzule niedozwolone. W tym kontekście, przy wprowadzeniu wymogów, o których mowa w art. 1 pkt 4 projektu, skutkujących m.in. koniecznością badania przez sąd, czy w załączonej umowie, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, nie zawarte zostały postanowienia niedozwolone (zmiana ta stanowi również wykonanie wyroku w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 *Profi Credit Polska*), wydłużeniu terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty (art. 1 pkt 3 lit. a projektu) oraz ograniczeniu maksymalnej wysokości opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty, znowelizowane przepisy postępowania nakazowego z weksla zapewnią możliwość wykonania przez konsumenta wszelkich uprawnień przyznanych mu przez dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

Art. 2 projektu (proj. art. 11 i art. 11a ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 160; dalej: ustawa prawo wekslowe)

Głównym celem wprowadzonych tu zmian jest potrzeba dostosowania przenoszalności weksla w obrocie konsumenckim do przepisów procesowych. Skoro przedsiębiorca, występując na drogę sądową na podstawie wystawionego przez konsumenta weksla, będzie musiał dołączyć wraz z pozwem umowę główną, roszczenia z której ów weksel zabezpieczał, bez wprowadzenia ograniczeń w prawie materialnym, wymaganie przedstawienia takiej

umowy przez sąd od osoby trzeciej byłoby co najmniej utrudnione. Wykonalność nałożonych zarówno na przedsiębiorcę, jak i na sąd obowiązków należało zatem zapewnić już na etapie kreowania praw i obowiązków z weksla.

Zmiany w tym zakresie zostały wprowadzone do ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe. TSUE w sprawie C-176/17 *Profi Credit Polska* potwierdził, że w każdej sprawie, w której pozwanym jest konsument, sąd ma obowiązek z urzędu zbadać umowę główną, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem. Jest to kierunek wykładni art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE L 95 z 21.04.1993, s. 29), które mają zastosowanie nie tylko do umów o kredyt konsumencki, czyli szerzej niż regulacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz. Urz. UE L 133 z 22.05.2008, s. 66; sprostowania Dz. Urz. UE L 207 z 11.08.2009, s. 14; Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2010, s. 40; Dz. Urz. UE L 234 z 10.09.2011, s. 46; Dz. Urz. UE L 36 z 12.02.2015, s. 15). W związku z powyższym dotychczasowa regulacja art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim, okazała się niewystarczająca.

Kluczową zmianą w tym zakresie jest dodanie art. 11a, który realizuje powyższy cel, wyłączając możliwość przenoszenia ze skutkami indosu weksla wystawionego przez konsumenta na zabezpieczenie roszczeń z umowy.

Projektowany art. 11 jest w istocie konsekwencją wprowadzonego w art. 11a ograniczenia. Zmiana w art. 11 polega bowiem tylko na wykreśleniu słowa „każdy” – skoro weksla wystawionego przez konsumenta nie można przenieść przez indos (o czym stanowi projektowany art. 11a).

Art. 3 projektu (proj. art. 138c § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281 i 720, dalej „kodeks wykroczeń”)

Mając na uwadze, że w projektowanym art. 11a ustawy prawo wekslowe projektodawca rozszerzył ograniczenie przenoszenia weksli w obrocie konsumenckim poza wcześniej obowiązujące w art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim, którego zmianę przewiduje art. 6 projektu, należało dostosować do tej zmiany art. 138c kodeksu wykroczeń. Projekt nie zakłada przy tym wprowadzenia dodatkowych ograniczeń co do przenoszenia czeków.

W obecnym brzmieniu art. 138c § 3 kodeksu wykroczeń penalizuje zachowanie polegające na przyjmowaniu od konsumenta weksla lub czeku niezawierającego klauzuli „nie

na zlecenie” w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego jedynie z umowy o kredyt konsumencki.

W związku z koniecznością zapewnienia pełniejszej ochrony praw konsumentów oraz skuteczności projektowanego art. 11a ustawy prawo wekslowe, należało rozszerzyć zakres zastosowania dotychczasowego art. 138c § 3 kodeksu wykroczeń do weksli wydanych w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z wszelkich umów zawartych z konsumentem.

Wobec powyższego brzmienie art. 138c § 3 kodeksu wykroczeń zmieniono w ten sposób, że pozostawiono w nim jedynie regulację dotyczącą penalizacji w zakresie czeków przyjmowanych od konsumenta w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki, wyłączając jednocześnie z jego zakresu obrót wekslowy, którego uregulowanie zostało przeniesione do nowo projektowanego przepisu § 3a.

Dodanie w art. 138c § 3a implikuje konieczność zmiany w § 4 art. 138c kodeksu wykroczeń, aby również w tym przypadku przewidziana była odpowiedzialność osób kierujących przedsiębiorstwem lub osób upoważnionych do zawierania umów z konsumentami, gdy przedsiębiorcą przyjmującym weksel jest podmiot niebędący osobą fizyczną.

Art. 4 projektu (proj. art. 16 ust. 1 zdanie drugie ustawy o prawie pomocy)

Przewidziana w projekcie nowelizacja ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania ma na celu doprecyzowanie istnienia po stronie wnioskodawcy uprawnienia do ubiegania się o zwrot kosztów tłumaczenia koniecznych dokumentów uzasadniających wniosek o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Projektowana zmiana dostosowuje polskie przepisy do wykładni dyrektywy Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze (Dz. Urz. UE L 26 z 31.01.2003, str. 41), zawartej w wyroku TSUE z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie C-670/15 *Šalplachta*. W wyroku tym TSUE wskazał na konieczność objęcia zakresem przyznanej

pomocy prawnej także poniesionych przez wnioskodawcę kosztów tłumaczenia koniecznych dokumentów uzasadniających wniosek o przyznanie prawa pomocy. Z przepisów polskiej ustawy o prawie pomocy, implementującej wskazaną dyrektywę, takie uprawnienie wnioskodawcy nie wynika w sposób oczywisty.

Umieszczenie proponowanej zmiany w art. 16 ustawy o prawie pomocy wynika z przyjętej w niej systematyki oraz treści tego przepisu, który stanowi o szczegółowych warunkach zwolnienia od kosztów sądowych, w tym o zakresie zwolnienia od wydatków.

Art. 6 projektu (proj. art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim)

Wobec projektowanego art. 11a ustawy prawo wekslowe ograniczającego przenoszenie weksli przez indos również w zakresie obecnie przewidzianym w art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim, regulacja ww. przepisu ustawy o kredycie konsumenckim w części odnoszącej się do weksli stała się zbędna.

Pozostawienie art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim w obecnym brzmieniu mogłoby prowadzić do niepotrzebnych wątpliwości interpretacyjnych co do zakresu jej zastosowania, jednocześnie nie wnosząc żadnej wartości dodanej w kwestii ochrony praw konsumenta w zakresie umów, do których zastosowanie znajduje ta ustawa.

Mając na uwadze powyższe, projekt zakłada zmianę art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim przez ograniczenie jego zastosowania jedynie do czeków konsumenta.

III. Przepisy przejściowe – art. 7 projektu

Projektowane przepisy przejściowe mają zapewnić jak najszersze i najszybsze stosowanie przepisów wprowadzanych i zmienianych niniejszą ustawą, a jednocześnie uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych co do ich stosowania w czasie. U podstaw tego założenia leży dobro stron postępowania, a przede wszystkim pozwanych-konsumentów w sprawach w postępowaniu nakazowym z weksła, w których dochodzone są roszczenia powstałe w związku z zawarciem umowy, do której znajduje zastosowanie ustawa o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 projektu przepis art. 165 § 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą znajdzie zastosowanie do pism procesowych oddanych w placówce po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

W celu uzyskania jasności i pewności co do wpływu projektowanych zmian na niezakończone jeszcze postępowania, w których nie został jeszcze wydany nakaz zapłaty, wprowadzono przepisy przejściowe przewidziane w art. 7 ust. 2 projektu, określając za punkt istotny dla stosowania wprowadzanych zmian moment wydania nakazu zapłaty.

Zmiany przepisu art. 16 ust. 1 zdanie drugie ustawy zamienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą znajdą zastosowanie we wszystkich sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 7 ust. 3 projektu ustawy).

W art. 7 ust. 4 projektu zawarta została regulacja intertemporalna rozgraniczająca zakresy stosowania dotychczasowej regulacji (art. 11 ustawy zmienianej w art. 2 projektu) i aktualnie obowiązującej ustawy. Jej podstawę stanowi reguła dalszego stosowania ustawy dotychczasowej (*tempus regit actum*), co odpowiada ogólnym założeniom intertemporalnej regulacji stosunków zobowiązaniowych w prawie polskim.

IV. Przepis końcowy – art. 8 projektu

Projektowany przepis określa datę wejścia w życie ustawy.

V. Kwestie dodatkowe

Projekt w zakresie zmiany przepisów Kodeksu postępowania cywilnego nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Zmiana ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wywoła skutki finansowe dla budżetu państwa przez zmniejszenie wpływów z tytułu opłat sądowych od wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w sprawach przeciwko konsumentom. W konsekwencji w części, w jakiej wniesione opłaty sądowe nie pokryją wszystkich nakładów Skarbu Państwa poniesionych w związku z toczącym się postępowaniem, różnica ta będzie obciążała Skarb Państwa. Przy czym dotyczyć będzie to jedynie spraw, w których wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, a wartość przedmiotu sporu przekracza 20 000 zł.

Zmiana ustawy o prawie pomocy także może potencjalnie wywołać skutki finansowe dla budżetu państwa.

Ocenia się jednak, iż skutki finansowe dla budżetu państwa obu projektowanych zmian nie będą znaczące i wydatki w tym zakresie zostaną sfinansowane w ramach dostępnych w budżecie państwa w części 15 – Sądy powszechne, bez konieczności występowania o dodatkowe środki.

Projekt jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt zmian wskazanych ustaw nie wymaga jednak przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Głównym celem przewidzianych w projekcie rozwiązań jest ochrona konsumentów, którą sądy są zobowiązane zapewnić z urzędu, na podstawie przepisów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Wprowadzane zmiany nie powinny wpłynąć na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz.162).

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. W toku procesu legislacyjnego nie wpłynęły zgłoszenia lobbingowe.

Projekt ustawy nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych. Projektowana ustawa nie zawiera bowiem przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nie była dokonywana ocena OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Osiągnięcie celu ustawy nie jest możliwe za pomocą innych środków.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sebastian Kaleta – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agata Srokowska – Główny Specjalista – Sędzia, Departament Prawa Europejskiego Agata.Srokowska@ms.gov.pl, +48 22 52 12 617 Aleksandra Brzezińska – Główny Specjalista – pełniąca obowiązki Naczelnika, Departament Prawa Europejskiego Aleksandra.Brzezinska@ms.gov.pl, +48 22 52 12 826</p>	<p>Data sporządzenia 12.04.2021 r.</p> <p>Źródło: Orzeczenia TSUE C-670/15C-545/17, C-176/17, C-419/18, C-483/18</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych RM: UC30</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Art. 165 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego¹ (dalej zwanej „k.p.c.”) oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwany dalej TSUE) 27 marca 2019 r. wyrokiem w sprawie C-545/17 Mariusz Pawlak przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego orzekł, że art. 165 § 2 k.p.c. sprzeciwia się przepisom prawa europejskiego², ponieważ „uznaje za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do danego sądu jedynie złożenie takiego pisma w placówce pocztowej jednego operatora wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej, i to bez obiektywnego uzasadnienia opartego na względach porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego”.

Art. 480² § 1, 2, 2¹ i 2² oraz 485 § 2, 4 i 5 k.p.c. oraz art. 19 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

13 września 2018 r. TSUE wydał orzeczenie w połączonych sprawach C-419/18 oraz C-483/18, natomiast 7 listopada 2019 r. orzeczenie w sprawie C-176/17 dotyczących Profi Credit Polska S.A. Zgodnie z oboma orzeczeniami „sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13³ mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego”. Tymczasem prawo polskie nie przewiduje kontroli umowy, na podstawie której roszczenie kierowane przeciwko konsumentowi powstało w związku z umową o kredyt konsumencki zabezpieczoną wekslem. Co więcej w sprawie 176/17 TSUE zwrócił uwagę, że wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty jest utrudnione. Po pierwsze dwutygodniowy termin na wniesienie zarzutów jest zdaniem TSUE zbyt krótki i pociąga za sobą „znaczące ryzyko, że konsument nie wniesie zarzutów albo że będą one niedopuszczalne”. Po drugie zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁴ od pozwanego w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym pobiera się trzy czwarte opłaty. Zdaniem TSUE sytuacja, w której konsument musi wnieść trzy razy wyższą opłatę niż strona przeciwna, zniechęca konsumentów do wnoszenia zarzutów.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578, 2320 oraz z 2021 r. poz. 11.

² Art. 7 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 8 dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z dnia 20 lutego 2008 r. (Dz. Urz. UE L 52 z 27.02.2008, str. 3).

³ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE L 95 z 21.04.1993, s. 29–34).

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 755, 807, 956 i 2186.

Art. 11 i art. 11a ustawy – Prawo wekslowe, art. 138c § 3 Kodeksu wykroczeń i art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim

Zgodnie z projektowanymi zmianami w k.p.c., przedsiębiorca będzie miał obowiązek doręczenia wraz z pozwem umowy głównej, która była zabezpieczona wekslem. Jeżeli jednak weksel wystawiony przez konsumenta został przeniesiony ze skutkami indosu, powód nie będzie dysponował umową, a uzyskanie jej od osoby trzeciej może być utrudnione. Wydaje się więc zasadne, że należy wyłączyć możliwość przenoszenia ze skutkami indosu weksla wystawionego przez konsumenta na zabezpieczenie umowy.

Zgodnie z art. 138c § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń⁵ penalizowane jest przyjmowanie od konsumenta weksla niezawierającego klauzuli „nie na zlecenie” w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki. Jednak zgodnie z projektowanymi zmianami weksel będzie mógł być wręczony przez konsumenta tylko z zastrzeżeniem „nie na zlecenie” lub równoważnym, a więc należy rozszerzyć penalizację nie tylko na przyjmowanie weksli bez powyższego zastrzeżenia w celu zabezpieczenia umowy na kredyt konsumencki, ale też wszelkich innych umów zwartych z konsumentem. Z tego samego powodu należy zmienić art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim⁶, zgodnie z którym weksel lub czek konsumenta powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie” lub inną równoznaczną, jeżeli został wręczony kredytodawcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki.

Art. 16 ust. 1 zdanie drugie ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania

26 lipca 2017 r. TSUE wydał postanowienie w sprawie C-670/15 dotyczącej Jana Šalplachty. TSUE stwierdził, że osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania lub stałego pobytu w innym państwie członkowskim składająca wniosek o pomoc prawną ma prawo do zwrotu kosztów tłumaczenia koniecznych dokumentów uzasadniających ten wniosek. Wymaga to doprecyzowania art. 16 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania⁷ (dalej „ustawa o prawie pomocy”).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Art. 165 § 2 k.p.c.

Projekt przewiduje zmianę art. 165 § 2 k.p.c. w taki sposób, aby oddanie pisma procesowego w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce każdego operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej było równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Zagwarantuje to dostarczenie do sądu nadanych przesyłek w odpowiednim i przewidywalnym czasie oraz zachowanie terminu do dokonania czynności procesowej.

Art. 480² § 1, 2, 2¹ i 2² oraz art. 485 § 2, 4 i 5 k.p.c. oraz art. 19 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Projekt przewiduje zmianę terminów określonych w art. 480² § 1 i 2 k.p.c. W przypadku gdy doręczenie pozwanemu nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym ma nastąpić na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, termin do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty zostaje wydłużony do miesiąca. Natomiast w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce poza terytorium Unii Europejskiej, termin nie krótszy niż trzy miesiące zostanie zastąpiony sztywnym terminem trzech miesięcy. Do art. 480 k.p.c. dodane zostaną też § 2¹ oraz 2², zgodnie z którymi sąd z urzędu wyda postanowienie zmieniające nakaz zapłaty, jeżeli po jego wydaniu okaże się, że jego doręczenie ma nastąpić w miejscu, które uzasadnia oznaczenie innego terminu niż oznaczony w nakazie. Uściślona została również terminologia. W dotychczasowym brzmieniu ustawy jest mowa o siedzibie, miejscu zamieszkania i miejscu doręczenia, podczas gdy w projekcie jednolicie używa się tylko pojęcia miejsca doręczenia.

W wyniku zmiany art. 485 § 2 k.p.c., jeżeli dłużnikiem jest konsument, powód będzie zobowiązany do przedstawienia wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, oraz oświadczenia o tym, czy roszczenie dochodzone pozwem przeciwko dłużnikowi, będącemu osobą fizyczną, powstało w związku z tą umową. Na podstawie dodanego art. 480 § 5 k.p.c., jeżeli w wyniku złej woli lub nienależytej staranności oświadczenie będzie niezgodne z prawdą, sąd będzie mógł nałożyć grzywnę do wysokości 3000 zł⁸ na powoda, jego

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 281 i 720.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 oraz z 2020 r. poz. 2320.

⁷ Dz. U. z 2005 r. poz. 67, z 2006 r. poz. 824 oraz z 2011 r. poz. 735.

⁸ Art. 163 § 1 k.p.c.

przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który oświadczenie złożył. Grzywna ta będzie mogła być nałożona również przez referendarzy sądowych.

Projekt przewiduje także zmianę art. 19 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁹, tak aby w sprawach, w których pozwany jest konsument, opłata sądowa od zarzutów od nakazu zapłaty nie przekraczała 750 zł.

Art. 11 i art. 11a ustawy – Prawo wekslowe, art. 138c § 3 Kodeksu wykroczeń i art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim

W projekcie przewidziana jest zmiana art. 11 ustawy – Prawo wekslowe przez usunięcie słowa „Każdy” w zdaniu pierwszym oraz dodanie art. 11a, zgodnie z którym przedsiębiorca będzie mógł przyjąć od konsumenta weksel w celu zabezpieczenia wiarygodności wynikającej z umowy tylko wtedy, gdy będzie w nim zastrzeżenie „nie na zlecenie” lub inne równoznaczne. Jeżeli przedsiębiorca przyjmie weksel bez tego zastrzeżenia i przeniesie go na inną osobę lub jeżeli taki weksel znajdzie się w posiadaniu innej osoby bez zgody przedsiębiorcy, przedsiębiorca będzie miał obowiązek naprawienia szkody przez spłatę weksla.

W art. 138c § 3 Kodeksu wykroczeń zostanie usunięte słowo „weksel”, dodany zostanie natomiast § 3a, zgodnie z którym kto przyjmie od konsumenta weksel niezawierający zastrzeżenia „nie na zlecenie” w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy zawartej z konsumentem, będzie podlegał karze grzywny. Słowo „weksel” zostanie usunięte także z art. 21 ustawy o kredycie konsumenckim.

Art. 16 ust. 2 ustawy o prawie pomocy

Projekt przewiduje zmianę art. 16 ust. 1 zdanie drugie ustawy o prawie pomocy, aby osoba ubiegająca się o pomoc prawną mogła uzyskać zwrot poniesionych kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o przyznanie prawa pomocy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Unia Europejska

Art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze¹⁰ gwarantuje prawo każdej osoby fizycznej będącej stroną sporu transgranicznego w sprawach cywilnych lub handlowych do otrzymania 'stosownej' pomocy prawnej.

Niemcy

Zgodnie z § 14 ust. 1 Zivilprozessordnung (kodeksu postępowania cywilnego), stronie, która z powodu sytuacji osobistej i finansowej nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, jest w stanie ponieść je w części albo w kilku ratach, przyznaje się na jej wniosek pomoc prawną, jeżeli zamierzone powództwo lub obrona przed sądem ma dostateczne szanse powodzenia i nie wynika ze złej wiary. W odniesieniu do transgranicznej pomocy prawnej w ramach Unii Europejskiej stosuje się uzupełniająco § 1076–1078.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obywatele	38 386 tys. osób	Główny Urząd Statystyczny	Możliwość oddania pisma procesowego z zachowaniem terminu w placówce dowolnego operatora świadczącego usługi powszechnie. Zmiana terminów na wniesienie zaskarżenia na nakaz zapłaty. Ograniczenie wysokości opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty. Możliwość uzyskania zwrotu poniesionych kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o przyznanie prawa pomocy.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 755, 807, 956 i 2186.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 26 z 31.01.2003, s. 41 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 6, s. 90.

Sądy powszechne	11 sądów apelacyjnych 45 sądów okręgowych 318 sądów rejonowych	Ministerstwo Sprawiedliwości	Konieczność oceny zgodności z prawem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, deklaracji wekslowej i załączników oraz oświadczenia o tym, czy roszczenie powstało związku z tą umową. Możliwość nałożenia grzywny, jeżeli oświadczenie nie będzie zgodne z prawdą. Konieczność rozpatrywania spraw związanych z nowym typem czynu zabronionego określonego w Kodeksie wykroczeń.
Referendarze sądowi	2267 osób	Ministerstwo Sprawiedliwości (stan na 2018 r.)	Możliwość nałożenia grzywny, jeżeli oświadczenie o tym, czy roszczenie powstało związku z umową zabezpieczoną wekslem, nie będzie zgodne z prawdą.
Przedsiębiorcy	ok. 2 mln aktywnych podmiotów	Na podstawie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Głównego Urzędu Statystycznego Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej (31 XIII 2019 r.)	Brak możliwości przyjmowania od konsumenta weksla niezawierającego zastrzeżenia „nie na zlecenie” w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy. Obowiązek przedstawienia wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, oraz oświadczenia o tym, czy roszczenie powstało związku z tą umową.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W procesie legislacyjnym nie wpłynęły zgłoszenia lobbingsowe.

W ramach konsultacji społecznych projekt został skierowany w dniu 24 września 2020 r. do następujących podmiotów:

1. Pracodawcy RP,
2. Konfederacja Lewiatan,
3. Business Centre Club,
4. Krajowa Izba Gospodarcza,
5. Związek Rzemiosła Polskiego,
6. NSZZ „Solidarność”,
7. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
8. Forum Związków Zawodowych,
9. Naczelna Rada Adwokacka,
10. Krajowa Izba Radców Prawnych,
11. Krajowa Rada Notarialna,
12. Instytut Wymiaru Sprawiedliwości,
13. Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie,
14. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury,
15. Rada Dialogu Społecznego,
16. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
17. Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce,
18. Stowarzyszenie Sędziów „Pro Familia”,
19. Stowarzyszenie „Prawnicy dla Polski”,
20. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych,
21. Porozumienie Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych,

22. Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
23. Fundacja Panoptykon,
24. Fundacja Court Watch Polska,
25. Fundacja Ordo Iuris,
26. Fundacja im. Stefana Batorego,
27. Fundacja Państwo Obywatelskie,
28. Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym,
29. Polska Akademia Nauk.

Ponadto projekt został przedstawiony, celem zaopiniowania, Sądowi Najwyższemu, sądom apelacyjnym, Krajowej Radzie Sądownictwa, Prokuratorowi Krajowemu, Prokuraturii Generalnej, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych.

Czas trwania konsultacji w odniesieniu do podmiotów takich jak Pracodawcy RP, Konfederacja Lewiatan, Business Centre Club, Krajowa Izba Gospodarcza, Związek Rzemiosła Polskiego, NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych wynosił 30 dni, a w przypadku pozostałych podmiotów – 14 dni.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych i opiniowania zostały uwzględnione lub wyjaśnione częściowo – w pozostałym zakresie szczegółowo odniesiono się do nich w „Zestawieniu uwag” stanowiącym załącznik do Raportu z konsultacji.

Na skutek uwzględnionej uwagi Rady Legislacyjnej usunięto projektowany art. 15c ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-87,45
budżet państwa	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-87,45
JST													
NFZ													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-87,45
budżet państwa	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-7,95	-87,45
JST													
NFZ													

Źródła finansowania

Ocenia się, iż skutki finansowe dla budżetu państwa projektowanych zmian nie będą znaczące i wydatki w tym zakresie zostaną sfinansowane w ramach dostępnych w budżecie państwa w części 15 – Sądy powszechne, bez konieczności występowania o dodatkowe środki.

Projektowana ustawa może wpłynąć na zmniejszenie dochodów budżetu państwa ze względu na zmniejszenie wpływów z opłat sądowych od zarzutów wnoszonych od nakazu zapłaty w sprawach, w których pozwany jest konsument.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Oszacowanie wpływu wprowadzenia limitu wysokości opłaty sądowej od zarzutów wnoszonych od nakazu zapłaty w sprawach, w których pozwany jest konsument, wymagało ustalenia liczby spraw, w których konsument wnosi zarzuty, a także ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia i zmniejszenia wpływu z każdej ze spraw.

Dane w przedstawionym powyżej zakresie nie są zbierane i z tego względu wpływ projektowanej regulacji został oszacowany przy przyjęciu następujących założeń opartych na wiedzy eksperckiej:

- 1) w 10% spraw rozpatrywanych przez sądy rejonowe (z wyłączeniem VI Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód rozpatrującego sprawy w Elektronicznym Postępowaniu Upominawczym) i sądy okręgowe, w których uwzględniono pozew w całości lub w części, pozew został skierowany do rozpoznania w postępowaniu nakazowym;
- 2) w 75% spraw pozwany był konsumentem;
- 3) w 40% spraw wniesiono zarzuty od nakazu zapłaty;
- 4) sprawy, w których wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza 20 000 zł, stanowią 15% spraw, w których wniesiono zarzuty od nakazu zapłaty;
- 5) średnia wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach, w których przekraczała ona 20 000 zł, wynosiła 70 000 zł.

W 2018 r. w sądach rejonowych (z wyłączeniem VI Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód rozpatrującego sprawy w Elektronicznym Postępowaniu Upominawczym (EPU), który nie rozpatruje wobec tego spraw w postępowaniu nakazowym) i sądach okręgowych uwzględniono łącznie w całości lub części 942 277 pozwów w postępowaniach upominawczym i nakazowym.

Przyjęto, że w 10% spraw pozew został skierowany do rozpoznania w postępowaniu nakazowym. Oznacza to, że takich spraw było w przybliżeniu 94 228.

$$942\,277 * 0,1 = 94\,227,7$$

Przyjęto, że w 75% spraw pozwany był konsumentem. Oznacza to, że takich spraw było w przybliżeniu 70 671.

$$94\,228 * 0,75 = 70\,671$$

Przyjęto, że w 40% spraw wniesiono zarzuty od nakazu zapłaty. Oznacza to, że dotyczyło to w przybliżeniu 28 268 spraw.

$$70\,671 * 0,4 = 28\,268,4$$

W przypadku zarzutów od nakazu zapłaty pobiera się od pozwanego opłatę sądową w wysokości trzech czwartych opłaty ustalonej przy wartości przedmiotu zaskarżenia przekraczającej 20 000 zł na 5% jej wysokości. Oznacza to, że wartość opłaty wnoszonej przez pozwanego przekracza 750 zł, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa niż 20 000 zł. Przyjęto, że te sprawy stanowią 15%. Oznacza to, że takich spraw było około 4240.

$$28\,268 * 0,15 = 4240,2$$

Przyjęto też, że średnia wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach, w których przekraczała ona 20 000 zł, wynosiła 70 000 zł. W takich sprawach dotychczas wysokość opłaty wynosiłaby 2625 zł, a po wprowadzonych zmianach będzie wynosić 750 zł. Oznacza to szacowane zmniejszenie rocznych dochodów budżetu państwa o około 7 950 000 zł.

$$4\,240 * 1875\,zł = 7\,950\,000\,zł$$

Projektowane zmiany będą również źródłem dochodów dla budżetu państwa z tytułu grzywien nakładanych w związku z nowym typem czynu zabronionego. Trudno jednak oszacować wysokość tych dochodów. Wynika to z tego, że nie wiadomo, jaka będzie częstotliwość tych czynów i jak wysokie grzywny będą orzekane.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2019 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	7,95	7,95	7,95	7,95	7,95	7,95	87,45
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Przedsiębiorcy będą mieli obowiązek przedstawienia wraz z pozwem umowy z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, oraz oświadczenia o tym, czy roszczenie powstało związku z tą umową. Nie będą mogli również przyjmować od konsumentów weksli w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających z umowy, jeżeli nie będą one zawierać zastrzeżenia „nie na zlecenie” lub równoznacznego.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Możliwość oddania pisma procesowego z zachowaniem terminu w placówce dowolnego operatora świadczącego usługi powszechne. Zmiana terminów na wniesienie zaskarżenia na nakaz zapłaty. Obowiązek przedstawienia wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, oraz oświadczenia o tym, czy roszczenie powstało związku z tą umową. Możliwość uzyskania zwrotu poniesionych kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o przyznanie prawa pomocy.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.						
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		<p>Przewidywane koszty umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami, oraz oświadczenia o tym, czy roszczenie powstało związku z tą umową: 10 minut – przewidywany czas przygotowania oświadczenia, 5 minut – przewidywany czas wydrukowania dokumentów, 0,05 zł – przewidywany koszt wydrukowania jednej strony dokumentów, 5 – przewidywana średnia liczba stron wydrukowanych dokumentów, 5227 zł – średnia pensja w Polsce w 2020 r. według danych GUS, 169 h – średnia liczba godzin pracy w miesiącu w 2020 r., $5227:169=30,9$ zł – średnia stawka godzinowa w 2020 r., $30,9 \text{ zł} * 15/60 = 7,72$ zł – koszt czasu pracy na napisanie i wydrukowanie wymaganych dokumentów, $7,72 \text{ zł} + (0,05 \text{ zł} * 5) = 7,97$ zł – łączny koszt dla przedsiębiorcy dołączenia wymaganych dokumentów w jednej sprawie.</p> <p>Z uwagi na brak danych, do ilu pozwów w ciągu roku będzie wymagane dołączenie dokumentów wymaganych na podstawie projektu, oraz biorąc pod uwagę niewielki koszt w przypadku jednego pozwu, będą to wydatki dla przedsiębiorców pomijalne w skali OSR.</p>						

	Osoby ubiegające się o pomoc prawną będą mogły uzyskać zwrot poniesionych kosztów tłumaczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o przyznanie prawa pomocy. Nie ma jednak danych, ile osób mogłoby z takiej pomocy skorzystać.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt nie będzie oddziaływał na przedmiotowe obszary.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanej ustawy będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Warszawa, dnia 12.02.2021 r.

DPE-I.4190.1.2020

Raport
z konsultacji publicznych i opiniowania dot. projektu o zmianie ustawy-Kodeks
postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UC30)

W dniu 24 września 2020 r. projekt ustawy został skierowany do uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został przekazany następującym podmiotom: Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Izbie Radców Prawnych, Krajowej Radzie Notarialnej, Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości, Instytutowi Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie, Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, Radzie Dialogu Społecznego, Stowarzyszeniu Sędziów „Themis”, Stowarzyszeniu Sędziów Rodziny w Polsce, Stowarzyszeniu Sędziów „Pro Familia”, Stowarzyszeniu „Prawnicy dla Polski”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Referendarzy Sądowych, Porozumieniu Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Fundacji Panoptykon, Fundacji Court Watch Polska, Fundacji Ordo Iuris, Fundacji im. Stefana Batorego, Fundacji Państwo Obywatelskie, Instytutowi Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym, Polskiej Akademii Nauk, Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego, Prokuratorowi Krajowemu, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prokuraturii Generalnej RP, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Prezesowi Urzędu Patentowego.

Uwagi do projektu zgłosili: Fundacja Ordo Iuris, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Krajowa Izba Radców Prawnych, Krajowa Rada Sądownicza, Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, Polski Związek Instytucji Pożyczkowych, Polski Związek Zarządzania Wierzytelnościami, Sąd Okręgowy w Katowicach, Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim, Sąd Apelacyjny w Krakowie, Sąd Rejonowy w Wieliczce, Sąd Apelacyjny w Łodzi, Sąd Apelacyjny w Szczecinie, Sąd Apelacyjny w Warszawie, Sąd Najwyższy i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Po analizie zgłoszonych uwag częściowo zmodyfikowany projekt ustawy rozesłano celem uzyskania dodatkowego stanowiska m.in. do podmiotów, które zgłosiły uwagi w ramach opiniowania. W określonym terminie, tj. do dnia 13.01 br, żaden z tych podmiotów nie przedstawił dodatkowych uwag.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych i opiniowania zostały uwzględnione lub wyjaśnione w znacznej części. Do pozostałych szczegółowo odniesiono się w *Zestawieniu*, które stanowi załącznik do niniejszego *Raportu*.

Załącznik: zestawienie uwag zgłoszonych w ramach uzgodnień międzyresortowych, zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych i opiniowania - dotyczące projektu ustawy o zmianie kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UC 30) wraz z wyjaśnieniami projektodawcy.

**Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych i opiniowania
do projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UC30)
wraz ustaleniami / wyjaśnieniami projektodawcy**

FOI – Fundacja Ordo Iuris
IWS – Instytut Wymiaru Sprawiedliwości
KIRP – Krajowa Izba Radców Prawnych
KRS- Krajowa Rada Sądownicza
PGRP – Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej
PZIP – Polski Związek Instytucji Pożyczkowych
PZZW – Polski Związek Zarządzania Wierzytelnościami
SO w Katowicach – Sąd Okręgowy w Katowicach
SR w Wodzisławiu Śląskim – Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim
SA w Krakowie – Sąd Apelacyjny w Krakowie
SR w Wieliczce – Sąd Rejonowy w Wieliczce
SA w Łodzi – Sąd Apelacyjny w Łodzi
SA w Szczecinie – Sąd Apelacyjny w Szczecinie
SA w Warszawie – Sąd Apelacyjny w Warszawie
SN – Sąd Najwyższy
UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Lp.	Jednostka redakcyjna w projekcie ustawy	Zgłoszona uwaga	Podmiot zgłaszający	Ustalenia/ Wyjaśnienia projektodawcy
1.	art. 1 pkt 1 – dot. projektowanego art. 165 § 2 kpc	1. zmiany powinny obejmować również procedurę sędowo-administracyjną i administracyjną. 2. wątpliwości, czy inni operatorzy będą mieli możliwość wydawania wiążących i mających moc prawną potwierdzeń przyjęcia pisma, a potwierdzenia te będą miały charakter dokumentów urzędowych respektowanych w Polsce. 3. wydaje się, że rozwiązanie ma charakter niepełny, bo pomija postępowania administracyjne.	1.PGRP 2.PZIP 3.PZIP 4.OI 5.PZZW 6.KIRP	1. uwaga dotycząca rozszerzenia zmian na postępowania administracyjne pozostaje poza zakresem projektu, który dotyczy implementacji wyroku w sprawie zwisłej przed sądem powszechnym – stąd, przy jednoczesnym wprowadzeniu nowego wymogu formalnego (listu poleconego), uzasadniona wydaje się powściągliwość projektodawcy. 2. należy wyjaśnić, że celem projektu nie jest zrewidowanie rozwiązań prawa pocztowego, które w art. 17 nadaje moc urzędową potwierdzeniu nadania przesyłki u operatora

		<p>4.a) regulacja jest sprzeczna z dyrektywą 95/67/WE w zakresie odnoszącym się do operatorów pocztowych z innych państwa członkowskich UE;</p> <p>b) regulacja nie powinna ograniczać się do placówek państw członkowskich UE podczas gdy dyrektywa 95/67/WE najprawdopodobniej rozszerzona została również na państwa EOG;</p> <p>c) zmiany powinny dotyczyć również art. 83 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz art. 57 § 5 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.</p> <p>5. projekt pomija aspekt związany z uzyskaniem przez nadawcę potwierdzenia nadania przesyłki w określonej dacie.</p> <p>6. a) wątpliwości budzi sposób udokumentowania przez operatorów pocztowych – innych niż operator wyznaczony – daty przyjęcia przesyłki, z którą wiąże się skutek w postaci wniesienia pisma do sądu;</p> <p>b) wątpliwości budzi ograniczenie proponowanej zmiany do postępowania cywilnego.</p>		<p>wyznaczonego. Projekt ma na celu rozszerzenie dostępu do usług innych operatorów niż wyznaczony, a strona chcąc skorzystać z domniemania, o którym mowa w art. 165 § 2 kpc, nie ma obowiązku przedstawić w sądzie potwierdzenia nadania przesyłki o mocy dokumentu urzędowego.</p> <p>3. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 1.</p> <p>4. a) uwaga została uwzględniona;</p> <p>b) projektowany przepis art. 165§ 2 kpc spełnia wymogi prawa UE, które powinny być oceniane przez pryzmat współpracy sądowej zgodnie z art. 81 TFUE. Kraje EOG nie są objęte tą współpracą, stąd projektodawca zdecydował się pozostawić kształt przepisu w zakresie ograniczenia do placówek operatorów znajdujących się na terenie EU, taki jaki był w chwili oceny wydawanej przez TSUE w sprawie C-545/17. Trybunał nie zakwestionował wówczas brzmienia rzeczonoego przepisu w zakresie nie objęcia nim krajów EOG. Podobna regulacja funkcjonuje w art. 124 kpk;</p> <p>c) uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 1.</p> <p>5. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 2.</p> <p>6. a) uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 2;</p> <p>b) uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 1.</p>
2.	art. 1 pkt 2 projektu dot. projektowanego art. 394 ^{1a} §1 pkt 8 ¹ kpc	należy rozważyć, czy potrzebne było włączenie do katalogu orzeczeń podlegających zaskarżeniu zażaleniem postanowienia o zmianie nakazu zapłaty.	SR w Wieliczce	uwaga nie została uwzględniona. Zdaniem projektodawcy postanowienie o zmianie nakazu zapłaty ma wpływ na prawa stron. Istnieją zatem argumenty za przyjęciem projektowanego rozwiązania. Nie ma podstaw, aby różnicować zaskarżalność

				tego postanowienia od np. postanowienia o sprostowaniu.
3.	art. 1 pkt 3 lit. a) projektu dot. projektowanego art. 480 ² § 1 i § 2 kpc	<p>1. wątpliwości co do zróżnicowania sytuacji pozwanych przez ustalenie terminu na wykonanie nakazu, jak i na jego zaskarżenie, w zależności od tego, czy doręczenie następuje w kraju czy poza jego granicami. Proponuje się wprowadzić jeden termin 30 dni na wykonanie lub zaskarżenie nakazu dla wszystkich pozwanych w postępowaniu nakazowym lub upominawczym.</p> <p>2. należałoby rozważyć wprowadzenie jednolitego terminu do wniesienia środka zaskarżenia. Projektowany termin do wniesienia środka zaskarżenia jest ruchomy i może powodować zróżnicowanie udzielanej ochrony.</p> <p>3. projekt pozostawia aktualne brzmienie art. 480² § 2 kpc i dwutygodniowy termin na wniesienie środka zaskarżenia od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu ma miejsce w Polsce. Należałoby wydłużyć termin analogicznie do zmian wprowadzonych w postępowaniu nakazowym.</p> <p>4. brak podstaw do zróżnicowania terminu wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym w zależności od okoliczności, czy doręczenie ma mieć miejsce w kraju czy nie.</p> <p>5. niezasadne jest wydłużenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w wydanego w postępowaniu nakazowym – w stosunku do terminów do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego.</p> <p>6. wydłużenie terminu na złożenie zarzutów od nakazu zapłaty nie rozwiązuje problemu wyludzenia danych osobowych, a termin miesięczny może spowodować, że część pozwanych uchybi terminowi, zapominając o nim. Termin w tym przypadku nie powinien być dłuższy niż termin do wniesienia apelacji, która jest bardziej skomplikowanym pismem.</p>	<p>1. PGRP</p> <p>2. SN</p> <p>3. UOKiK</p> <p>4. SO w Katowicach</p> <p>5. SR w Wodzisławiu Śląskim</p> <p>6. PZIP</p> <p>7. PZZW</p>	<p>1. uwaga nie została uwzględniona, projekt nie wprowadza zmian w stosunku do obowiązującej regulacji, która nie została zakwestionowana przez TSUE, dotyczącej terminów do wniesienia sprzeciwu w postępowaniu upominawczym. Ewentualna zmiana wychodzi poza zakres głównego celu projektu, tj. implementacji wyroków TSUE w sprawie C-176/17 Profit Credit Polska oraz w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 Profit Credit Polska, który dotyczył postępowania nakazowego. Na marginesie należy wskazać, że proponowany jeden 30 dniowy termin w przypadku postępowania upominawczego – wydaje się za długi w stosunku do podstawowego terminu 14 dni i nie uwzględniać specyfiki postępowania upominawczego, w którym od sprzeciwu nie pobiera się opłaty sądowej, a przepisy regulujące postępowanie upominawcze nie zawierają wymogu, aby pozwany już w sprzeciwie przedstawił sądowi wszystkie fakty i dowody.</p> <p>2. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie j.w. Dodatkowo - podkreślić należy, że propozycja w zakresie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym nie wprowadza żadnych zmian w stosunku do obowiązujących przepisów, a wyroki TSUE, których dotyczy implementacja, nie dotyczyły tego postępowania, a postępowania w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Projektowana</p>

		<p>7. - wydłużenie terminu do miesiąca na wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty dla wszystkich pozwanych przebywających w kraju jest rozwiązaniem szkodliwym.</p> <p>- wydłużony do miesiąca termin na wniesienie zarzutów budzi wątpliwości mając na uwadze, że termin do wniesienia apelacji jest krótszy.</p>		<p>zmiana nie wprowadza ruchomych terminów, ani niepewności prawnej. Terminy zostały skonstruowane jak dotychczas jako terminy ustawowe, a nie sądowe.</p> <p>3. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. pkt. 1 i 2.</p> <p>4. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 1 i 2.</p> <p>5. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 1 i 2.</p> <p>6. wprowadzenie rozwiązań dotyczących ochrony przed wyłudzeniem danych osobowych nie jest celem projektu. Termin do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty został wydłużony zgodnie ze wskazówkami TSUE w implementowanych wyrokach. Kwestia terminu do wniesienia apelacji nie jest przedmiotem projektu, niemniej jednak należy zauważyć, że strona od momentu wydania wyroku, który chce zaskarżyć apelacją, ma więcej niż czas stricte wyznaczony na wniesienie apelacji, gdyż w międzyczasie może złożyć wniosek o uzasadnienie wyroku, co wydłuża cały okres przygotowania się strony do zaskarżenia. Okoliczność, że przy miesięcznym terminie strona może zapomnieć o wniesieniu sprzeciwu wydaje się być argumentem chybnym, strona nie musi czekać miesiąca aby skorzystać ze środka zaskarżenia.</p> <p>7. - uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 6. Dodatkowo należy wskazać, że różnicowanie długości terminu w zależności od pozwanego, tj. czy pozwany jest konsumentem czy nie, byłoby regulacją nadmiernie kazuistyczną, co nie służy sprawności postępowania. Ponadto niekiedy ustalenia sądu poczynione na</p>
--	--	--	--	--

				<p>etapie wydawania nakazu zapłaty mogą ulec zmianie w dalszym toku postępowania; -uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. pkt. 6.</p>
4.	<p>Art. 1 pkt 3 lit. b) dot. projektowanego art. 480² § 2¹ i § 2² kpc</p>	<p>1.zasadnym wydaje się być pouczenie pozwanego o jego prawach i przepisach, regulujących zasady postępowania w przypadku negowania rozstrzygnięcia zawartego w nakazie zapłaty.</p> <p>2.projekt dopuszcza modyfikację treści nakazu po jego wydaniu wprowadzając znaczną niepewność co do treści orzeczenia sądowego w okresie pomiędzy wydaniem nakazu zapłaty, a zaspokojeniem roszczenia lub wniesieniem przez pozwanego środka zaskarżenia.</p> <p>3.regulacja wprowadza znaczący wyjątek od zasady związania orzeczeniem składu sądu, który je wydał. Ma to związek z uzależnieniem terminu spełnienia świadczenia od miejsca doręczenia nakazu zapłaty – co jest błędne.</p>	<p>1. PZIP 2. PZZW 3. KRRP</p>	<p>1. należy wyjaśnić, że z treści nakazu wynika sposób i termin do jego zaskarżenia, a ponadto wraz z nakazem zapłaty pozwany otrzymuje stosowane pouczenie. Postulat jest więc bezprzedmiotowy.</p> <p>2.uwaga nie została uwzględniona. W ocenie projektodawcy to brak projektowanej regulacji spowoduje niepewność w sytuacji pozwanego. Pozwany może pozostać w błędzie co do tego jaki termin mu przysługuje do spełnienia świadczenia lub wniesienia zarzutów. Bez wydania przez sąd postanowienia korygującego termin pozwany nie otrzyma informacji od sądu, że termin w rzeczywistości jest inny niż ten wskazany w nakazie, który został mu doręczony. Projektowane rozwiązanie ma na celu zapewnić stronie prawo do rzetelnego postępowania sądowego. Należy zauważyć, że pozwany otrzyma postanowienie o zmianie nakazu wraz z nakazem zapłaty, zatem będzie miał wtedy jasny obraz co do terminu na wniesienie środka zaskarżenia.</p> <p>3.uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 2. Ponadto należy wskazać, że projekt ujednotacza termin do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w ten sposób, że w miejsce 3 obowiązujących rodzajów terminów: 14 dniowego, miesięcznego i 3 miesięcznego, wprowadza dwa: miesięczny i trzymiesięczny.</p>

<p>5.</p>	<p>Art. 1 pkt 4 lit. a) dot. projektowanego art. 485 §2 kpc</p>	<p>1. brak złożenia przez powoda oświadczenia o tym, czy roszczenie dochodzone pozwem, powstało w związku z umową zawartą z konsumentami, nie powinien być przeszkodą w merytorycznym rozpoznaniu sprawy i skutkować zwrotem pozwu. Takie rozwiązania ogranicza stronie prawo do sądu.</p> <p>2. a) brzmienie przepisu art. 485§2 kpc wymaga doprecyzowania, że chodzi o umowę, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem;</p> <p>b) brzmienie art. 485§2 zd. 4 kpc może skutkować tym, że powód nie przedłoży umowy, a tylko oświadczenie, co uniemożliwi sądowi kontrolę umowy, której stroną był konsument.</p> <p>3. istnieje ryzyko, że gdy powód złoży oświadczenie niezgodne z prawdą, a pozwany konsument nie wniesie środka odwoławczego, sąd nie będzie miał możliwości zbadania z urzędu treści umowy, gdyż nie będzie miał informacji wystarczających do zbadania prawdziwości oświadczenia powoda.</p> <p>4. a) proponuje się doprecyzować, że w art. 485 §2 zd. 3 kpc chodzi o umowę, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem;</p> <p>b) brzmienie art. 485§2 zd. 4 kpc uniemożliwia kontrolę prawidłowości wypełnienia weksla i braku klauzul abuzywnych. Jeżeli wystarczające będzie oświadczenie, to nikt nie będzie składał umów (aby ich nie kontrolować), a kontrola sądu będzie iluzoryczna.</p> <p>5. projektowany art. 485 §2 kpc stoi w sprzeczności z akcesoryjnym charakterem weksli, neguje podstawy obrotu wekslowego oraz sama istotę weksli. Jeśli intencją ustawodawcy było wyeliminowanie weksli w określonych przypadkach to warto to doprecyzować.</p> <p>6. proponuje się, aby oświadczenie z art. 485 §2 kpc było składane nie tylko w pozwie, ale w formie załączonego do</p>	<p>1. PGRP 2. KRS 3. UOKiK 4. IWS 5. PZIP 6. OI 7. PZZW 8. SR w Wieliczce 9. KRRP</p>	<p>1. uwaga nie została uwzględniona. Rozwiązanie, które nakazuje traktować oświadczenie, o którym mowa w projektowanym art. 485 § 2 kpc, jako wymóg formalny, jest dobrym rozwiązaniem i ma pozwolić już na wstępie procesu zagwarantować sprawny przebieg postępowania z udziałem konsumenta, w którym sąd z urzędu ma obowiązek badać umowę zabezpieczoną wekslem. Oświadczenie nie jest dokumentem, którego powód nie jest w stanie przedłożyć. Nie powinno być traktowane utrudnienie ograniczające prawo do sądu. To brak przedłożenia umowy nie jest traktowany jak brak formalny prowadzący do zwrotu pozwu na podstawie art. 130 kpc, gdyż jest brakiem wystąpienia przesłanki do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.</p> <p>2. a) uwaga została uwzględniona;</p> <p>b) uwaga nie została uwzględniona, powód, który złoży tylko oświadczenie musi się liczyć z tym, że jeśli pozwanym jest konsument sąd nie wyda nakazu zapłaty, a skieruje sprawę na rozprawę, brak przedłożenia umowy nie może być traktowany jak brak formalny, jak w przypadku oświadczenia, bo taka regulacja mogłaby się spotkać z zarzutem ograniczenia wierzycielom prawa do sądu.</p> <p>3. projekt przewiduje sankcję (grzywnę) za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia złożonego w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności. Przewiduje zatem wystarczające konsekwencje zniechęcające powoda do zatajania prawdy. Nie podjęcie obrony przez pozwanego nie może z drugiej strony powodować wprowadzenia regulacji</p>
-----------	---	--	--	--

	<p>pozwu osobnego oświadczenia podpisywanego przez powoda.</p> <p>7. wymaganie przedstawienia wraz z pozwem umowy jest zbyt daleko idące. Możliwe jest zażądanie przez sąd od powoda, przed wydaniem nakazu zapłaty, złożenia do akt sprawy umowy, bądź deklaracji wekslowej, stanowiących podstawę wystawienia weksla przez konsumenta – wtedy gdy sąd poweźmie poważne wątpliwości co do zasadności roszczenia opartego na wekslu własnym. Pominięcie w OSR zwiększenia wartości przesyłki, w której powód będzie miał obowiązek przedstawić dodatkowe dokumenty. Ponadto obowiązek zamieszczania oświadczenia w pozwie skierowanym przeciwko osobie fizycznej jest nieścistością w stosunku do obowiązku przedkładania umowy w sprawie przeciwko konsumentowi.</p> <p>8. a) użycie czasownika „wydać” w formie wskazującej na obowiązek sądu, a nie jedynie możliwość prowadzi do wniosku, że samo przedstawienie umowy jest jedynym warunkiem do wydania nakazu zapłaty, bez względu na skutki wynikające z jej analizy.</p> <p>b) sformułowanie „wraz z pozwem” niezasadnie ogranicza przedstawienie przez powoda „umowy zabezpieczonej wksel wraz załącznikami”</p> <p>c) sformułowanie „umowa zabezpieczona wkslem” powinno być zastąpione „umowa, w związku z którą wksel został wystawiony”.</p> <p>9. a) wątpliwości co do kręgu podmiotów zobowiązanych do przedstawienia umowy. Obowiązek będzie bowiem dotyczył także pozwów skierowanych przeciwko przedsiębiorcom, którzy są pozwani za długi konsumenckie. Wydaje się, że błędnie w zdaniu 3. mowa jest o dłużniku, który jest konsumentem, a w zdaniu 4. chodzi o sytuacje, gdy pozwanym jest osoba fizyczna.</p> <p>b) brak wyraźnego wskazania jakie dokumenty stanowią podstawę wydania nakazu zapłaty. Nie jasne jest, czy</p>		<p>utrudniających wierzycielom dochodzenie przed sądem ich praw.</p> <p>4. a) uwaga została uwzględniona – powody wskazane jw. do tożsamej uwagi w pkt. 2a); b) uwaga nie została uwzględniona – powody wskazane jw. do tożsamej uwagi w pkt. 2b).</p> <p>5. projektodawca ma świadomość, że projektowane rozwiązanie godzi w akcesoryjny charakter weksla – niemniej jednak, TSUE uznał, że z uwagi na konieczność badania przez sąd z urzędu umów zawartych z konsumentami pod kątem ich abuzywności – również w sprawach z weksla, sąd powinien dokonać takiej oceny. Stąd projekt w tym zakresie dokonuje implementacji wyroków TSUE, który w istocie, zmienia w sprawach z udziałem konsumentów charakter zobowiązania wekslowego. Z projektowanego przepisu wynika, że rzezzone ograniczenie obrotu wekslowego ma miejsce tylko w sprawach z udziałem konsumentów.</p> <p>6. uwaga nie została uwzględniona. Wydaje się, że nie ma przeszkód, aby pełnomocnik powoda dołączał oświadczenie złożone przez stronę jako załącznik do pozwu. Przepis nie wprowadza tu ograniczenia.</p> <p>7. uwaga nie została uwzględniona. Projektowane rozwiązanie uwzględnia specyfikę postępowania nakazowego i kognicję sądu w tym postępowaniu. Ograniczenie badania klauzul abuzywnych tylko w razie uzasadnionych przez sąd wątpliwości co do zasadności roszczenia byłoby nie zgodne z kierunkiem wykładni dyrektywy 93/13 wskazywanym w implementowanych wyrokach TSUE.</p>
--	---	--	---

		nieprzedstawienie umowy lub oświadczenia, może powodować jedynie skutek w postaci wezwania do uzupełnienia braków formalnych.		<p>Zwiększenie wartości przesyłki do sądu do kilkudziesięciu złotych nie zostało poparte żadnym realnym wyliczeniem. Posługiwaniem się pojęciem „osoba fizyczna” i „konsument” nie jest nieściślością. Katalog spraw, w których powód ma obowiązek przedstawić oświadczenie o którym mowa w projektowanym przepisie jest szerszy niż spraw przeciwko konsumentowi.</p> <p>8. a) uwaga nie została uwzględniona. Jak wynika z brzmienia zdania 1. nakaz zostaje wydany wtedy, gdy prawdziwość i treść m.in. weksla nie nasuwa wątpliwości. Skoro w kolejnym zdaniu rozszerzono dokumenty, które powód ma przedłożyć na umowę, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem – to również i ta umowa ma nie budzić wątpliwości sądu, o których mowa w zd. 1;</p> <p>b) obowiązek przedstawienia umowy wraz z pozwem ma na służyć sprawności postępowania, a nie ograniczeniu praw powoda. Powód, który ma na celu uzyskanie nakazu zapłaty – już w dacie składania pozwu - powinien złożyć wszystkie niezbędne w tym celu dokumenty;</p> <p>c) uwaga została uwzględniona co do zasady jw. w pkt. 2 a.</p> <p>9. a) uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 2;</p> <p>b) uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 1.</p>
6	Art. 1 pkt 4 lit. b) dot. projektowanego art. 485 §4 kpc	zmiana może być niewystarczającą. Niezasadnie pomija się art. 321§1 kpc – jeżeli powód w pozwie domaga się zapłaty z weksla, to naruszeniem tego przepisu będzie rozpoznanie jego powództwa tak, jakby opiewało ono na roszczenie wywodzone z umowy, choćby to miała być	SR w Wieliczce	uwaga nie została uwzględniona. Wprowadzenie proponowanego przepisu prowadziłoby do ograniczenia kognicji sądu w innych sprawach w zakresie obowiązku badania z urzędu klauzul abuzywnych. Stąd nie można wprowadzić takiej regulacji, która

		umowa, w związku z którą weksel został wystawiony. Dopiero zarzut pozwanego, oparty na jego stosunkach osobistych z powodem lub wcześniejszym posiadaczem weksla, uprawnia sąd do oceny roszczenia powoda opartego na wekslu z uwzględnieniem właśnie umowy. Konieczne wydaje się wprowadzenie przepisu, który w postępowaniu nakazowym z weksla przeciwko konsumentowi „stanowiłby inaczej” niż art. 321§1 kpc.		byłaby sprzeczna z orzecznictwem TSUE dotyczącym wykładni dyrektywy 93/13 i obowiązków sądu w kontekście kontroli postanowień umowy, które istnieją w każdej sprawie.
7.	art. 1 pkt 4 lit. c projektu dot. projektowanego art. 485 §5 kpc	<p>1. konsekwencją wprowadzenia kary grzywny za niezgodne z prawdą oświadczenie o tym czy roszczenie dochodzone pozwem powstało w związku z umową zawartą z konsumentem, będzie to, że każdy rozsądny powód będzie oświadczał, że nie wie, czy pozwany jest konsumentem. Proponuje się wyłączyć możliwość wydania nakazu zapłaty z weksla i czeku przeciwko konsumentowi.</p> <p>2. nieuzasadnione jest poszerzenie odpowiedzialności pełnomocników procesowych składane w imieniu swoich klientów.</p> <p>3. pod roz wagę usunięcie z wyliczenia „pełnomocnika” z kręgu osób, które sąd może skazać na grzywnę.</p> <p>4. regulacja wykracza poza wskazane w wyroku TSUE wymagania, może powodować utrudnienia w skutecznym i szybkim dochodzeniu roszczeń przez wierzycieli.</p> <p>5. rozszerzenie odpowiedzialności na wskazane osoby nie ma uzasadnienia.</p> <p>6. nałożenie grzywny wydaje się uzasadnione w razie działania w złej wierze. Odwołanie się do kryterium należytej staranności budzi poważne wątpliwości.</p>	<p>1. PGRP</p> <p>2. PZIP</p> <p>3. OI</p> <p>4. PZZW</p> <p>5. SR w Wieliczce</p> <p>6. KRRP</p>	<p>1. uwaga nie została uwzględniona. Złożenie oświadczenia daje powodowi możliwość skorzystania z szybkiej i tańszej (1/4 opłaty) dla powoda procedury postępowania nakazowego. Nie jest więc prawdą, że każdy rozsądny powód złoży oświadczenie, że nie wie, czy pozwany jest konsumentem. W takiej sytuacji przedłuży postępowanie, a sąd skieruje sprawę do postępowania zwykłego, zgodnie z art. 485§2 kpc. Podjęcie takich kroków przez powoda nie wydaje się być w jego interesie.. Wyłączenie możliwości wydawania nakazu zapłaty z weksla i czeku przeciwko konsumentowi, nie jest ani w interesie wierzycieli, ani pozwanych, którzy przy sprawach bezspornych (tj. gdy nie wniosą zarzutów), obciążani są mniejszymi kosztami postępowania.</p> <p>2. uwaga nie została uwzględniona. Należy mieć na uwadze, że projekt nie przewiduje automatyzmu w karaniu grzywną profesjonalnych pełnomocników za niezgodne z prawdą oświadczenie. Projekt, po pierwsze, umożliwi sądowi skazanie na grzywnę, po drugie, grzywna może być nałożona na powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, i po trzecie, wtedy może to mieć miejsce, gdy w złej wierze lub w skutek niezachowania należytej</p>

				<p>staranności złożył niezgodne z prawdą oświadczenie, iż roszczenie dochodzone pozwem nie powstało w związku z umową zawartą z konsumentem. Wydaje się zatem, że projekt w sposób proporcjonalny przewiduje rozwiązania z jednej strony mające na celu sprawność postępowania, a z drugiej strony, ochronę konsumentów.</p> <p>3. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. w pkt. 2.</p> <p>4. uwaga nie została uwzględniona. Zadaniem projektu jest implementacja wskazanych na wstępie wyroków TSUE. Sposób implementacji, czyli zakres zmian nie wynika bezpośrednio z wyroków, a cel, którym jest konieczność zapewnienia ochrony konsumentów wynikającej z dyrektywy 93/13. To jakie zmiany temu celowi będą służyły jest decyzją ustawodawcy krajowego, który w sposób adekwatny do całego systemu prawa krajowego zaprojektował odpowiednie zmiany. Składanie rzetelnego oświadczenia pod sankcją grzywny, ma czynić nakładany na powoda obowiązek realnym i egzekwowalnym.</p> <p>5. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. pkt. 2 i 4.</p> <p>6. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. pkt. 2 i 4.</p>
8.	Art. 2 ust. 2 dot. projektowanego art. 11a ustawy prawo wekslowe	<p>1. projektowany przepis nie zakazuje, aby konsument był trasatem w wekslu trasowanym.</p> <p>2. brak jest podstaw do mnożenia rygorów i przenoszenia ich na regulacje prawa materialnego w celu zapewnienia skuteczności regulacji procesowej. Kierunek powinien być przeciwny. Zakaz indosowania weksli nie spełnia warunku proporcjonalności.</p>	<p>1. SR w Wodzisławiu Śląskim</p> <p>2. PZZW</p> <p>3. SR w Wieliczce</p>	<p>1. uwaga nie została uwzględniona. W sytuacji gdy konsument był trasatem, a remitent występujący z pozwem nie będzie dysponował umową z której wynikała wierzytelność – sprawa powinna być rozpoznana w postępowaniu zwyczajnym, a nie nakazowym – przepisy projektu nie mają na celu wyeliminowanie z obrotu konsumenckiego weksli, a jedynie jego</p>

		3. zmiana wydaje się zbędna, bo nie wprowadza zakazu umieszczania takiego indosu na wekslu wystawionym przez konsumenta.		ograniczenie, w szczególności w sytuacjach które są praktykowane najczęściej. Takim celu służy właśnie projektowany art. 11 a prawa wekslowego. 2. w ocenie projektodawcy rozwiązania procesowe powinny być spójne z rozwiązaniami materialnoprawnymi, a kwestia proporcjonalności została wzięta pod uwagę. Zakaz indosowania weksli w sprawach z konsumentem wydaje się kompromisem w stosunku do możliwego również wyłączenia tej kategorii spraw z postępowania nakazowego. 3. uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw.
9.	Art. 3 dot. projektowanego art. 138c §3 kodeksu wykroczeń	wątpliwości co do zasadności projektowanych zmian	1.PZZW	uwaga nie została uwzględniona. Wprowadzona zmiana wynika z konieczności dostosowania art. 138c do projektowanego art. 11a ustawy <i>prawo wekslowe</i> , w którym projektodawca rozszerzył ograniczenie przenoszenia weksli w obrocie konsumenckim poza wcześniej obowiązujące w art. 41 ustawy <i>o kredycie konsumenckim</i> , którego zmianę przewiduje art. 7 projektu.
10.	Art. 6 dot. projektowanego art. 19 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.	1. wątpliwości co do argumentacji przyjętego rozwiązania, że opłata w wysokości kilku procent wartości przedmiotu sporu, była dla pozwanych przyczyną odstąpienia od wnoszenia zarzutów. 2. należy rozważyć odstąpienie od zasady zobowiązania pozwanego do uiszczenia opłaty od zarzutów w zakresie spraw przeciwko konsumentom. 3. wątpliwości, czy chodzi o sytuacje, w których przedmiotem pozwu było roszczenie przysługujące przeciwko konsumentowi, a zatem pozwanym może być osoba nie będąca konsumentem.	1. PZIP 2. SR w Wieliczce. 3. KRRP	1. uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Należy pamiętać, że wyrok C-176/17 Profit Credit Polska S.A. krytycznie odniósł się do wysokich wymogów formalnych i fiskalnych – jako przeszkód dla konsumenta do podjęcia obrony. Przedmiotowy projekt łagodzi zarówno wymogi formalne, jak i obniża wysokość opłaty od zarzutów. Wydaje się zatem, że w sposób prawidłowy implementuje rzeczony wyrok. 2. uwaga nie została uwzględniona. Zniesienie obowiązku ponoszenia jakiegokolwiek opłaty byłoby rozwiązaniem

				nieproporcjonalnym do oczekiwanej implementacji wyroków TSUE. Skutki dla budżetu państwa byłyby nie do zaakceptowania, a rozwiązanie zachęcałoby pozwanych do składania nieprzemyślanych zarzutów, w każdej sprawie, w celu przedłużenia postępowania. Projektowane rozwiązanie stanowi wywarzony kompromis. 3. uwaga została uwzględniona.
11.	Art. 8 ust. 2 projektu	1. przepis jest niezrozumiały, art. 1 dotyczy jednej ustawy i nie ma w nim punktów 5,6 i 7. 2. a) brak regulacji art. 1 pkt.5,6 i 7; b) wątpliwości co do zastosowania przepisów zmienianych w art. 1 pkt. 4 do spraw wszczętych i nie zakończonych.	1. SA w Warszawie 2. PZZW	1.uwaga, jako oczywisty błąd pisarski, została uwzględniona w części, w której projekt odwołuje się do nieistniejących punktów 5,6 i 7. Art. 8 ust. 2 dotyczy ustaw zmienianych w art. 1 i art. 6, nie jest to zatem jedna ustawa, a dwie – przepisy kpc i ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. 2. a)uwaga, jako oczywisty błąd pisarski została uwzględniona. b) uwaga nie została uwzględniona. Nie ma powodów, aby nie stosować przepisów ustawy procesowej do spraw niezakończonych. Argument, że uzupełnienie przez powoda w trybie art. 130 braków formalnych w zakresie wymogów które nie istniały w dacie pierwotnego wniesienia pozwu nie jest wystraszającym powodem dla opóźnienia stosowania tych przepisów.
12.	Art. 9 projektu	1.zbyt krótkie (14 dni od dnia ogłoszenia ustawy) <i>vacatio legis</i> . 2.zbyt krótkie <i>vacatio legis</i> . 3.vacatio legis dla zmian art. 480 i art. 485 kpc powinno wynosić co najmniej 6 miesięcy z jednoczesnym poszanowaniem zasady <i>lex retro non agit</i> .	1. SN 2. SA w Szczecinie 3. PZIP	1.należy podkreślić, że od wydania przez TSUE wyroków, których dotyczy przedmiotowa implementacja upłynęło na tyle dużo czasu, że konieczne jest jak najszybsze dostosowanie przepisów krajowych do wymogów prawa UE. Zwłaszcza, że toczy się już wszczęte przez Komisję Europejską postępowanie wzywające do wyjaśnienia braku implementacji w zakresie m.in. przepisów dotyczących postępowania nakazowego.

				<p>Należy podkreślić, że wyroki TSUE stanowią funkcjonalne źródło prawa europejskiego, co oznacza, że sądy są uprawnione dokonywać wykładni przepisów krajowych prounijnie, a zatem niezależnie od daty wprowadzenia projektowanych zmian. Projektowane zmiany formalnie zmieniają zakwestionowane przez TSUE przepisy, które sądy do chwili wejścia w życie projektu mogą wyklądać różnie, co prowadzi do niepewności prawnej, czego poprzez krótkie vacatio legis projekt ma uniknąć. Należy mieć na uwadze, że rozbudowane przepisy intertemporalne (projektowany art. 8) mają na uwadze, potrzebę dbania o pewność prawa.</p> <p>2.uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. do pkt.1.</p> <p>3.uwaga nie została uwzględniona. Uzasadnienie jw. do pkt. 1.</p>
--	--	--	--	--

Inne uwagi:

1. **PGRP:** proponuje zmianę w art. 741§1 kpc, aby doprecyzować przepis dotyczący zaskarżalności postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia wydanego w drugiej instancji – **uwaga nie została uwzględniona** jako wychodząca poza główny cel projektu – implementację wyroków TSUE. Wprowadzania zmian natury systemowej w związku z nowelizacją ustawy kpc z 4 lipca 2019 r., nie wchodzi w zakres projektu i skutkowałoby wydłużeniem jego procedowania, co przy konieczności rychłego dostosowania prawa polskiego do prawa europejskiego narazić może Polskę na konsekwencje finansowe (KE wszczęła już przeciwko Polsce postępowanie EU Pilot dotyczące m.in. implementacji wyroków w sprawach C-176/17 Profit Credit Polska oraz w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 Profit Credit Polska).
2. **UOKiK:** proponuje wyodrębnienie postępowania dotyczącego umów zawartych z konsumentami i położenie nacisku na obowiązki sądu dotyczące zbadania, czy postanowienia umowy, bądź też zachowanie przedsiębiorcy poprzedzające jej zawarcie, nie naruszają przepisów chroniących interesy konsumentów - **uwaga nie została uwzględniona**. Wyłączenie możliwości wydawania nakazu zapłaty przeciwko konsumentowi, nie jest ani w interesie wierzycieli, ani pozwanych, którzy przy sprawach bezspornych (tj. gdy nie wniosą zarzutów), obciążani są mniejszymi kosztami postępowania.
3. **SA w Warszawie:** proponuje zmianę art. 485§1 kpc poprzez rozszerzenie katalogu dokumentów stanowiących podstawę wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym o obligacje – **uwaga nie została uwzględniona** jako wychodząca poza główny cel projektu, którym w zakresie zmian do kpc

jest implementacja wyroków w sprawach C-176/17 Profit Credit Polska oraz w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 Profit Credit Polska TSUE. Projekt nie ma na celu rewizji funkcjonowania przepisów kpc, które nie mają związku z prawem europejskim.

4. **SA w Łodzi:** proponuje zmianę art. 107 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sposób korespondujący z treścią art. 117²§2 kpc – uwaga nie została uwzględniona jako wychodząca poza główny cel projektu jakim jest implementacja do prawa polskiego wskazanych w uzasadnieniu wyroków TSUE.
5. **OI:**
 - a) zwróciło uwagę na potrzebę wprowadzenia regulacji, w przypadku gdy nakaz zapłaty lub pisma procesowe kierowane za granicę są zwracane do właściwego sądu z adnotacją o niepodjęciu przesyłki. W praktyce doręczenie pisma przez komornika zgodnie z art. 139¹§1 kpc nie jest możliwe ze względu na brak ich właściwość poza granicami RP oraz sztywną stawkę 60 zł, która nie pokrywałaby potencjalnych kosztów doręczenia pisma za granicę – uwaga nie została uwzględniona jako wychodząca poza główny cel projektu jakim jest implementacja do prawa polskiego wskazanych w uzasadnieniu wyroków TSUE;
 - b) wyraziło wątpliwości, czy ogólny zakaz indosowania weksli, których wystawcami są konsumenci jest rozwiązaniem proporcjonalnym, podobnie jak zmiany wprowadzane do kodeksu wykroczeń- uwaga nie została uwzględniona. Projektowana regulacji to wywarzony kompromis, aby z jednej strony nie wprowadzać rozwiązania, które w ogóle wykluczyłyby obrót wekslowy z umowach z konsumentami, a z drugiej strony umożliwić stronie, która wystąpi z wekslem w sprawie przeciwko konsumentowi, posiadanie umowy z której wynikał stosunek podstawowy. Skoro z implementowanych orzeczeń wynika, że sąd ma obowiązek kontroli takich umów, projektowana regulacja zmierza uczynić taką kontrolę realnym instrumentem w walce z nieuczciwymi klauzulami.

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

MINISTER DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ

Konrad Szymański

Sygn. DPUE.920.1060.2021.SŻ(17)
dot.: RM-0610-47-21 z dnia 13 maja 2021 r.

Pan Łukasz Schreiber
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Konrad Szymański
Minister do Spraw Unii Europejskiej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości